

Apokalips

Gamin kuuk Buñ bayniji do Yaaya

Pile ka kaawor

Maktumne-an, ḥa Yaaya kat siirta. ḅaar di oki siirit Kabarre ta Gala ho in makaatamna subba ku pey. ḅaar min paliinna ku Iisa Masi. Min Iisa Masi ḥu weeyiiga, gin ja elgin dakina kat Yaaya siiriit maktumne-anta. Do wiktin taar-at, kretiyenna daarin taabiya do bi ka imaanco, daarin gay, gartico yiime, asaan Iisa asdo kodok. Paa ko, Yaaya iskiig gee kuuk aamine a ḥuu peye bombo, ḥuu yoke nosirraw taat Buñ yaaco bere.

Do maktumne ta Apokalips, Yaaya siir makaatamna peesira. ḅa siirig do Eglizna kuuk peesira kuuk do kid ka Aazi (Turkiya). Kar ka seener gay, ḅa raka kaawe do kretiyenna okinco kuuk do adiy ka kidar. ḅa gaara pey kadar Kabarre ta Gala ta Iisa Masi, taar do gee okinco.

Do maktumne-an, gin kaawin kuuk jarba jarbe ho in gamin kuuk gee talaagu tale : ar ose kaak peesira kaak gaara gamin kuuk nec sawa-sawa ho ose kaak bijigi gay kaak gaara gamin kuuk bal nece misa. Maan kaak portiko gaara nosirraw, ka dindiko gaara motol. Barre, ḅaar wer kaak aaridna okinco goyiyo. Maan kaak ar jonja gaara aaridna okinco ho maan biida gay ginaaji riyo.

Kitamne kaawa in geeger ka Babiloon. Geeger ḅaar-ak, meennuwiy jookumo. Roñ tamgi kaak koollo gaara Iisa. ḅaar di kaak ber ziy do muuti. Inj muutuy-at ko, ḅa nosirtu. Ba aaro, Buñ yaa

kilgiye geeger ka Zeruzaleem kaak marbinto kaak
ŋaa paaye min kuwa ar bere ka Buŋdi.

Teese ka kaawor

¹ Aŋ ko gamin kuuk Iisa Masi bayniico do geenji do taat yaa ase. Gamin-aŋ, Buŋ berjig do Iisa Masi a ŋaaco gaarin do gay riyoy okinco, kar ŋaar gay naamiig *dubiley do gay riyoy Yaaya a ŋaaji gaarin loci. Gamin-ak taayaado di ŋuu ase. ² Meenji Yaaya kat kaawe kadar gamin kuuk ŋa taltu-aŋ, ŋuur kaawin kuuk asa min do Buŋdi ho ka seener, ŋa Iisa Masi kat gaarjiigu. ³ Galal do ŋaar kaak garkiyaat maktumne-anta. Galal oki do ŋuur kuuk cokiyaat kaaw ta nabiincer-ata. Galal pey do ŋuur kuuk obit bombo kaaw taat ŋu siirtu-anta, asaan wiktin, taar as ko moota.

Ooya do Eglizna kuuk peesira

⁴ Gem kol siŋtay, maktumne-an, ŋa nun Yaaya kat siirkon loko, kunj *Eglizna kuuk peesira kuuk goy do kid'ka Aazi. Buŋ yaako barkiyin̄ko ho ŋaako iye aapiye. Nu barkiyaako inj siŋ ku Buŋ kaak goy min awalle, kaak goy diŋka, ho kaak yaa ase. Nu barkiyaako pey inj siŋ ku ruwwinnay kuuk peesira kuuk goy do unji ka Buŋdi do wer kaak ŋa hokumiyo. ⁵ Ho nu barkiyaako oki pey inj siŋ ku Iisa Masi kaak meenji saadin kaak ta6, kaak nooy awalle min do gee kuuk mate, ho kaak goy kaaco ka sultinnay ku duniiner.

Do ŋaar kaak elgiite ho jilinte min do zunuubin-nite inj *satkin ta baariy, ⁶ ho do ŋaar kaak gininte ar gay satkiner kuuk sultinco rakki do unji ka tacco

Buŋ, loci di *darjine ho gudurre elgin inj elgina !
*Aamin.

⁷ Kocilonj, ḥa asa min ka samaaner inj uca* ! Gee okinco yaa talin inj odinco, nam gee kuuk waacig inj waayine oki. Ho adiy ka kidar okinji yaa morke do saan tanji. Ka seener, maanna-anj yaa ase uudiney ampa ! Aamin.

⁸*Rabbin Buŋ kaak gudurre okintit do pisinji diy aman : « Nun ko Alpa ho Omega†, nun kaak goy min awalle, kaak goy diŋka ho kaak yaa ase. »

Iisa Masi bayinji do Yaaya

⁹ Naar nun siŋko Yaaya. Gi rakki di inj Iisa Masi : okinte gi unje do *Meennaw ta Bunđi, taabinte sa sawa, ho inj taabin-at oki, gi subira di. Nu obintu daŋaayne do kid kaak ḥu koliy Patmoos datik barrer. Nu obintu do saan ta nu gaara kaaw ta Bunđi ho nu kaawa seen ta Iisa Masi. ¹⁰ Yiriy rakki ta dumaasdi, Ruwwin ta Bunđi asintu miin tak ho nu dora maan aaror ar gaay ta gemor. Ta dora rada ar perne‡ ¹¹ aman : « Maan kaak ki taliy-anj, ic maktumne ho siirig atta. Kar naamit maktumne-at do Eglizna kuuk peesira : Egliz ka Epeez, ka Ismiirn, ka Pergam, ka Tiyaatiir, ka Sardees, ka Piladelpi, ho inj ka Lawodiise. »

¹² Min nu doriit kaaw-at, nu newsitu naa talin gaay taat kaawaadu-ata. Do wer-ak, nu taltu

* **1:7** ‘uca’ : Werin daarinj, ḥu kolaag a ‘goci’. † **1:8** ‘Alpa ho Omega’ : Inj kaaw ta Grek, ḥu garti kuuk ḥu siiriyo (maan kaak ḥu koliy ‘alphabet’). ‘Alpa’ ta garta taat awalle ar ‘A’ inj nassariŋca ho ‘omega’ gay taat gaasuwa ar ‘Z’. ‡ **1:10** ‘perne’ : Werin daarinj, ḥu kolaat a ‘parna’.

lamin peesira ku daabner. ¹³ Kar datik lampinarak gay, gin waan ar gemo. Na is batko ho do gonjumoy gay, na duun karrab ka daabner. ¹⁴ Kaay gay sopir portik kar ar n̄irne ho odinay sa gizig ar ubal. ¹⁵ Asinji gay, ar hadinne kaak migit ho gaayay oki ar baal kaak asa gidi-gidi-gidi. ¹⁶ Gem-ak ob kaalin peesira do pisinji kaak meeda. *Seepiney bin̄kay seer paad n̄ata-ta-ta amila min do biy. Kar wijeeney gay, irna wic-wic ar pato.

¹⁷ Wiktin taat nu taliiga, nu galtu do unji ar gem kaak mate. Kar naar gay diyiduug pisinji ka meeda do kaar, kar na kaawiidu aman : « Dak ginenco kolaw. Na nun kaak awalle ho kaak ba aaro. ¹⁸ Nun kaak goy mento. Nu mattu kar din gay nu goy mento elgin in elgina. Nu gedirtit do muuti ho ba ool sa, nun di kaati. ¹⁹ Din di siirig okinco, gamin kuuk ki taltu, n̄uur kuuk goy dinja in kuuk yaa ase neginda. ²⁰ Naan gaare kat baaco ta kaalin ku peesir kuuk ki taltu do meedar ho in lampin ku peesir ku daabner. Kaalin kuuk peesirak, n̄uur dubal ku Buñdi ku Eglizna kuuk peesira. Lampin kuuk peesir-ak gay, n̄uur Eglizna kuuk peesira. »

2

Maktumne do Egliz ka Epeez

¹ « Siir maktumne do *dubil ka Buñdi ka *Egliz ka Epeez aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak obig kaalin kuuk peesira do meedar ho kaak jaawa datik lampin kuuk peesira ku daabner. ² Nu ibingit riy taat ku giniyo, in zeede kaak ku zeediyo,

inj subirraw taat ku subiriyo. Ku gedarro sosin gee kuuk jookumo. Ku gecig gee kuuk gina ziñkico paliinna kar sando, ñu paliinnado. Ku maaniikon di imil bayco. ³ Ku gin subirraw. Taabinko gintu dakina do bi kanto ho ku balnu rasindu bat. ⁴ Kar gay, nu gidaako asaan ku rasig elinqo kaak awalle. ⁵ Pakironj min momo ku sollitu ! Jiptonj goyinqo ho ginoj riyo ar taat ku gintu awalle. Yampa, ya ku da jiptido goyinqo, naako baawe ho naa icin lampiko min do werti. ⁶ Kar gay, ku gin maan rakki kaak ajbiyintu : ku poocit riy ta gee kuuk ñu koliy Nikolayiit ar nun poociita.

⁷ « Ya ku gin ñeñgina, laañ ñeñginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, naaco bere botol taat ñuu okide ho ñuu tee min roj ku et kaak bera goye ka gaasdo kaak goy do janni. »

Maktumne do Egliz ka Ismiirn

⁸ « Siir maktumne do *ðubil ka Bunji ka Egliz ka Ismiirn aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak awalle ho kaak ba aaro. Nun ko kaak mate ho kaak nooye. ⁹ Nu ibingit taabinko ho pokirruwko. Kar do unji ka Bunji gay, ku gay gamnar. Nu dorig ise ka binjkar ka gee kuuk gina ziñkico a ñu *Yuudinna, sando ñu Yuudinnado, ñuur gee kuuk ñum inj siñ ku *Seetanner di. ¹⁰ Dakoj moyenno do taabin taat uñko. Seetanne yaako gecinqko, ñaa unje gee dakin minninko do dañaayner. Gece ñaar-ak yaa taaye ar mena orok pa. Ampa-ak, obon imaanko bombo yoo muutko. Do ñuur kuuk nosire, naaco bere kadumuulco ka goye ka gaasdo.

11 « Ya ku gin dəŋgina, laanj dəŋginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, ɳuu aawaatdo muut ta seeriñkar. »

Maktumne do Egliz ka Pergam

12 « Siir maktumne do *dubil ka Buŋdi ka Egliz ka Pergam aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak ob *seepine kaak biŋkay seer paad ɳata-ta-ta-aka.

13 Nu iban kadar ku goy do wer kaak Seetanne hokumiyo. Do wer-ak ko, ɳu deeyig Antipaas, saadiner kaak tab. Inj taar-anta oki, ku aadiin nun di. Ku bal rasin imaanko. **14** Kar gay, nu gidaako do bi kaak ku gin gee minninko kuuk ica kaaw ta Balaam. Awalle gem-ak isinig Balaak, ɳaaco ise guba do gee ku Israyeel. Na raka a ɳuu tee kum ka marginar ho ɳuu baaye munjam.* **15** Goy pey gee datikko kuuk ica kaawin ku Nikolayiit. **16** Jiptonj goyiŋko, yampa naako baa kodok di, naa taasininj gee-ak inj seepin kaak amila min do bir.

17 « Ya ku gin dəŋgina, laanj dəŋginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, naaco bere tee kaak cigile kaak ɳu koliy “maan”†. Ho naaco bere pey dambi portiko. Dambi-ak, ɳu siirji sinj marbinto kuuk

* **2:14** Wer ka gase kaawor do Nombir 25.1-2, 31.16. † **2:17**
 ‘maan’ : Na tee kaak Buŋ beriico do gee ku Israyeel wilktin taat ɳu amiltu min darre Meser ho ɳu goiyig do goosiner (Ekzood 16.13-16).
 ‘maan kaak cigile’ : Naar ko tee kaak marbinto kaak Buŋ beriite inj Iisa Masi (Yaaya 6.48-51).

waan sa ibanno baaco, illa ɳaar kaak gasig dambiaak di iban. »

Maktumne do Egliz ka Tiyaatiir

18 « Siir maktumne do *dubil ka Buñdi ka Egliz ka Tiyaatiir aman :

« Nun meendu Roj ka Buñdi kat kaawaako. Nun ko kaak odinar gizig ar ako ho asindu irñaw ar hadinne kaak ɳu sokiyyga. **19** Nu ibingig gamin okinco kuuk ku giniyo : eliŋko, imaanko, riyko ho inj subirruwko. Ho nu iban pey kadar gamin kuuk ku giniy ba aar-aŋ pakgig kuuk awalle. **20** Kar gay, nu gidaako do bi kaak ku balti tode do geem taat ɳu koliy Zezabeel‡ taat diya a ta nabiiŋca. Geem-at jagiig gay riyor. Ta kaawiico a ɳuu ɓaaye munjam ho ɳuu tee kum ka marginar. **21** Do geem-at, nu rastit wiktin taat taa jipte goyinti, kar taar gay pooc rase azbinnuwti. **22** Taloj, naa accinti, taara inj geenti kuuk ic botilti do danjal ku diiginer, nam ɳuu rasin riy taat ta 6ildiigu. **23** Naa deen maajirinti okinco kuuk aadaata. Paa ko, Eglizna okinco yaa ibine kadar ɳa nun ko kaak ibingit pikirrico ho inj taat gelbinco rakiyo. Kar naaji kappiye do ay gemo do riyoy taat ɳa gintu.§

24 « Kar kuŋ gee ku Tiyaatiir, nu kaawaako do kuŋ kuuk poocig bilde-aŋka ho kuuk pooc ibiniŋ gamin kuuk cigile ku Seetanner-aŋku. Nu diyaakonno pey maan oom kaako, **25** illa kuu obin bombo maan kaak ku gastu-aŋ nam naa yeepe.

‡ **2:20** ‘Zezabeel’ : Ta geem taat abdiya margina (1 Ruwa 16.31, 19.1-2, 2 Ruwa 9.22-30). § **2:23** Wer ka gase kaawor do Soom 7.10, Zeremi 17.10, Soom 62.13.

26-28 « Do kuuk nosire ho kuuk gina riyor nam do gaasinti, naaco bere hokumnaw do pisiñco ar nun gasit min do Tanni. Nuu toorinco gee ku duniiner ij kungin ka hadinner. Nuu ñimiñco ar kaak ku ñimiy parkak* ku golji. Kar naaco bere oki Belbel, kaal ka datik kawtira.

29 « Ya ku gin ñengina, laaj ñenginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

3

Maktumne do Egliz ka Sardees

1 « Siir maktumne do *dubil ka Buñdi ka *Egliz ka Sardees aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak gin ruwwinnay ku Buñdi kuuk peesira ij kaalin kuuk peesira. Nu ibingit riyko taat ku gintu. Nu iban kadar gee taliiko a ku goy mento, sando gelbinko mate do unji ka Buñdi. **2** Niinoj ho zeedoj do imaanko, pa kuu mate tak-tak. Riy taat ku giniyan ajbiygigdo Buj. **3** Moyon ja do kaaw taat ku gastu awalle. Pakironj maman ku doriita. Obon kaaw-an bombo ho jiptonj goyinjko. Ya ku bal niine, naako ase ar kokino ij wiktin taat ku ibingitdo. **4** Yampa, minninko do geeger ka Sardees goy kuuk bal okiyin kesuunco. Nuu ise kesuun portiko ho nuu jaawe ij nunu, ginno pey maan kaak yaaco tode.

5 « Ampaa ko, ñuur kuuk nosire yaa ise kesuun portiko. Do maktumne taat ñu siirtu siñ ku gee

* **2:26-28** 'parkak' : Werin daarinj, ñu kolaag a 'parki'.

kuuk gas goye ka gaasdo, nu sooyaagdo siñco tak-tak. Ho naa diye do unji ka Tanni ho do unjco ka dubilji a ḥuuur-anjee kunto.

⁶ « Ya ku gin ḫeñgina, laan ḫeñginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

Maktumne do Egliz ka Piladelpi

⁷ « Siir maktumne do *dūbil ka Buñdi ka Egliz ka Piladelpi aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak Selleñ ho kaak Tañ. Nun kaak obig kerle ka sultan Dawuud. Ya nun kat pilit botol, waan gediraado dibirinti ho ya nun kat dibirta oki, waan gediraado pilinti. ⁸ Nu ibingit riyko taat ku gintu. Nu iban kadar ya gudurriko sood oki, ku obit kaawor bombo ho ku balnu poocindu. Paa ko, nu piliiko botol taat waan gediraado dibirinti. ⁹ Talon gee ku *Seetanner kuuk gina ziñkico a ḥu *Yuudinna, kar sando ḥu Yuudinnado. Gee ḥuuur-ak, ḥu raada maalan di. Naa asirinco ḥuu derse do unko, ḥu asiy ibine kadar nu elgiiko. ¹⁰ Ar kaak kuñ obit kaawor bombo, nun oki naako gooyinþo min do taabın taat asa do duniin okintiti a taa gece gee ku adiy ka kidar. ¹¹ Nun gaay ko yeepe. Obon bombo kaaw taat ku gastu. Paa kat, waan gediraado ḥaako nosire ḥaa iciñ kadumuulko.

¹² « Kuuk nosire, ḥuu goye ar dulaayne do *ger ka Buñdi kar ḥuu paaye caari. Naa siire siñ subba do unjinco : siñ ku tanni Buñ, siñdu kuuk marbinto, iñ siñ ku hellin ta Buñdu taat ḥa paaytu min kuwa ho taat ḥu koliy Zeruzaleem taat marbinto.*

* **3:12** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 62.2.

13 « Ya ku gin deñgina, laan̄ deñginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

Maktumne do Egliz ka Lawodiise

14 « Siir maktumne do *dūbil ka Buñdi ka Egliz ka Lawodiise aman :

« Nun meendū kat kaawaako. Nun kaak ɳu koliy *Aamin. Nun ko saadin kaak taþ kaak kaawa seene. In̄ nun ko, Buñ kilgiyig gamin okin̄co. **15-16** Nu ibingit riy taat ku gintu. Riyko-an gaara kadar ku tonjodo ho ku oollo oki. Wala ku tongo wala ku oola ! Nu rakaado kuu goye zoom ampa. Ya ku goy ampa-ak, naako picin̄ko kara ! **17** Ku diya aman : “ Ni deñir ko, ni deet ko gay gamnar, ni rakaado pey maanna. ” Kar ka seener gay, ku aminda ho taabin sa rasgikonno. Ku ar noolna, pokirna ho tukinkin di. **18** Naar-ak asoŋ, naako taayin̄ko kuu gidiye min lotu daabne kaak nee do aki. Paa kat, kuu gine gay gamnar kuuk taþ. Kuu gidiye pey kesuun portiko kuu ise. Paa kat, waan talaatdo sokin̄ko. Kar kuu gidiye oki dawne kuu etile do odinko. Paa kat, kuu tale karañ. **19** Gee okin̄co kuuk nu elgiyo, nu leesaaco ho nu taayaagu.† Naar-ak gay, zeedoŋ pey ho jiptoŋ goyin̄ko. **20** Talonnu ! Nu peya wer geero ho nu ooyaako. Ya ku dorig gaayar ho ku pilit botilko, naa unje gerko, gii tee sawa.

21 « Do kaak nosire, naaji bere botol ɳaa asiy goye in̄ nunu do wer kaak nu hokumiyo. Ar nun oki, min nu nosirtu, nu daktu goy in̄ Tanni do wer kaak ɳa hokumiyo.

† **3:19** Wer ka gase kaawor do Proberb 3.12.

22 « Ya ku gin dëngina, laanj dënginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

4

Nu ozilaag Bun do wer kaak ḥa hokumiyo

1 Min ḥaar-ak, nu tala pey botol pil waakilak ka samaaner. Nu dortu pey gaay tonjo ar perne taat kaawdu awalle. Ta kolintu aman : « As cok anne, naan gaarin maan kaak yaa ase neginda. »

2 Kodok di, Ruwwin ta Bunđi miinintu. Ek di nu taltu pey ka samaaner-aka, do wer-ak gin sees ka sultan. Sees-ak gay waan goyji kuwa. **3** Waanna-ak irña cuu* ar dambay kuuk gasdo badam. Ho do wer ka seesdi-ak, *darjin ta Bunđi irña cuu balan† ar dambay kuuk samaan-aku. **4** Nu taltu pey seesin ku sultan orok seer in pood leeyiig sees kaak waan goyji-aka. Seesin-ak gay, aginay orok seer in pood goyco kuwa. Aginay-ak is kesuun portiko ho in kadumuulna ku daabner. **5** Min do sees-ak, irñe cippit-cippit, awñe dindirim-dindirim ho hawin cayyi oki. Do unji ka sees kaak datko, gin akinay peesira. Akinay-ak gay, ḥuur ko ruwwin-nay ku Bunđi kuuk peesira. **6** Ho do unji ka sees-ak gay goy pey wer ar barre kaak yaraanj ar gazzaza.

Gin pey gamin kuuk siikimaw pood leeyiig sees kaak waan goyji-aka. Unđa aaro, zinkico okinco gin odina. **7** Min gamin kuuk pood siikimaw-ak

* **4:3** ‘irña cuu ar dambay kuuk gasdo badam’ : Inj kaaw ta Grek, ḥa irñe ka dambay kuuk ḥu koliy ‘jaspe’ ho ‘sarduwaan’. † **4:3** ‘irña cuu balan ar dambay kuuk samaan-aku’ : Inj kaaw ta Grek, ḥa irñe ka dambay kuuk ḥu koliy ‘emerood’.

: ka awalle ar boori, ka seerinqkar ar ijiliñce, ka subbiñkar wijeeney ar ta gemor, ho ka poodiñkar gay ar sersir‡ kaak zewaw. ⁸ Gamin kuuk poodak, okinco gin gezgir bijigiy bijigiy. Gezgirco-ak anuwco odin di, min kara yoo atta oki. Aando, yiriyo, ḥu riya di. Riyinco gay aman :
 « Sellen, sellen, sellen,

Kin *Rabbin Buñ kaak gudurre okintiti do pisinji.
 Ki goy min awalle, ki goy diñka ho ki asa goye. »

⁹ Gamin kuuk pood siikimaw-ak, ḥu riyiyo ho ḥu oziliy Buñ kaak goy ka seesji elgin inj elgina. Nu karmiyaaga ho ḥu deliji barkine. Ho ay wiktin taat ḥu tees riye-aka, ¹⁰ aginay kuuk orok seer inj pood-ak gay, dersiy do unji ka waan kaak goy ka seesji. Nu abdiyaag ḥaar kaak goy elgin inj elgina. Kar ḥu ceepiig kadumuulinco ho ḥu leeyig do unji ho ḥu diy aman :

¹¹ « Rabbinni ho Buñni,
 locin di *darjine, oziliika, inj gudurre.
 Kinjen di kilgiyig gamin okinco.
 Kin kat kilgiyig inj saawin ta meenjinj. »

5

Roñ Tamgi nec pilin maktumne

¹ Kar waan kaak goy do sees ka sultan-ak, nu taliig ḥa gin maktumne maliye do pisinji kaak meeda. Ta siir do atti ho do aarti. Maktumne-at, ḥu ḥaarit werin peesira. ² Kar nu taltu pey *dubil ka Buñdi kaak gin gudurre. ḥa indigiy inj gaay tonجو aman : « Waa nec pirgin maktumne-anta ho ḥaa pilinti ? »

‡ ^{4:7} ‘sersiro’ : Werin daarin, ḥu kolaag a ‘sarsiro’.

³ Kar gay, ginno bat waan kaak yaa gedire pilinti ho ɳaa talin̄ atti : wala kaak asa min kuwa, wala kaak min keder, wala kaak min ba oole. ⁴ Do wer-ak, zuliñdu miñtu dakina asaan ginno waan kaak nec yaa pirgin maktumne-anta ho ɳaa talin̄ atti. ⁵ Hiyya, min aginay kuuk goy do wer-ak, rakki kaawiidu aman : « Bugam laa ziñ, dak alenno. Talig ɳaar-añ ko kaak begire. Na boori* kaak asa min caar kañ Zuuda ho min caar kañ Dawuud. Maktumne taat ɳaar werin peesir-at, ɳaa gedire pirgiñco ho ɳaa pilinti. »

⁶ Kar nu taltu pey waan pey datko do wer kaak Sultan goyiyo. Aginay in̄ gamin kuuk siikimaw leyig datko. ɳaar gay, *Roñ Tamgi. Ziy tala ar ɳu deega. Kaay amil geepay peesira ho odinay sa peesira. Odinay-ak, ɳuur ruwwinnay ku Bunđi kuuk ɳa naamiy ay wero do adiy ka kidar. ⁷ Hiyya, Ron̄ Tamgi-ak sinjitu do wer kaak Sultan goiyi-aka a ɳaa icin maktumne-at min do pisinji ka meeda. ⁸ Min ɳa iciita, aginay in̄ gamin kuuk siikimaw-ak dersitu do uŋji. Nu gin maan ar kungine do pisin̄co in̄ bajangina ku daabner. Bajangina-ak, aditco miin in̄ *dokkanne. Dee ɳaar-ak, ta salaan taat gee ku Bunđi giniyo. ⁹ Do wer-ak, ɳu riytu riy taat marbinto aman :

« Kiñ nec kii icin maktumne-anta,
ki pirgiñ werin kuuk ɳaare.
Asaan ɳu deençin̄ ho in̄ *satkin tanjin̄ kat
ki iyiig gee do Bunđi,
min ay tamba, min ay caaro,
min ay kaawo, ho min ay darre.

* **5:5** ‘boori’ : Werin daarin̄, ɳu kolaag a ‘buuri’.

10 Ki gingu ar gay satkiner kuuk sultinco rakki
a ɳuu gine riy ta Buŋte.

ɳuu hokumiye do duniin okintiti. »

11 Kar nu taltu pey ho nu dortu *dubal ku Buŋdi
dakina nam gem gedarro osiŋco. Nu leyig sees ka
sultan, aginay iŋ gamin kuuk siikimaw-ak datko.

12 Nu riy ari ari aman :

« Roŋ Tamgi kaak ɳu deetu,
ɳa nec gase gudurre, ibine, iŋ izinne,
oziliika, *darjine, iŋ karaamine. »

13 Kar nu dortu pey gamin okiŋco kuuk Buŋ kil-
giytu kuuk goy ka samaaner, kuuk goy do adiy ka
kidař, kuuk goy ba oole, ho kuuk goy do amiysi.
Okiŋco, ɳu riy aman :

« Ozilinter ɳaar kaak goy ka sees ka sultan
iŋ ɳaar Roŋ Tamgi.

Oziliika, karaamine, darjine, gudurre
okiŋco loci, elgin iŋ elgina. »

14 Hiyya, gamin kuuk siikimaw-ak diytu aman : «
*Aamin ! » Kar aginay-ak gay ontu do ɳaar kaak
goy ka sees ka sultan ho ɳu abdiyiiga.

6

Roŋ Tamgi pirgit maktumne

1 Min ɳaar-ak, nu taltu *Roŋ Tamgi pirgiig wer
rakki ka maktumne kaak ɳu ɳaartu min kuuk
peesir-aku. Min ɳa pirgiiga-ak, nu dortu rakki min
gamin kuuk siikimaw-ak kooltu iŋ gaay taat ar
buŋ kaak awŋaw aman : « Asu ! » **2** Wiktin taat
nu elliyiyo, nū taltu pis portiko. Dalŋiy kaak ɳepga

gin dempo* ho ɳu berji pey kadumuul. Na deettu ij nosirraw ho ɳa birtu pey nosire uŋda.

³ Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka seeriŋkar kaak ɳu ɳaartu. Min ɳa pirgiiga, nu dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak, ka seeriŋkar kooltu aman : « Asu ! » ⁴ Min pa-ak, nu taltu pis ka pey astu amal. Pis-ak gay dindiko. Kar dalŋiy kaak ɳepig gay, ɳu berji *seepin tatko. Pey, ɳu berji izinne a ɳaa atkin aapiy min do duniiner, ɳaa guniŋ gee ɳuu taasiŋe ho ɳuu dee ziŋkico.

⁵ Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka subbiŋkar kaak ɳu ɳaartu. Min ɳa pirgiiga, nu dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak, ka subbiŋkar kooltu aman : « Asu ! » Min pa-ak, nu taltu pis pondiko. Kar dalŋiy kaak ɳepig gay gin kilo ka geemindi do pisinji. ⁶ Min do gamin kuuk siikimaw-ak, nu dor gaay ar ta gemor amila minninco. Ta kaawtu aman : « Gurus kaak ku gasiy do eel ta riyor, nec ko gidiye *kordin ta juujur. Kar ta meriyar gay, kordindi ar subba. Sewe ij maam ku *biŋdi gay, tamannico yaa goye do werti. »

⁷ Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka poodiŋkar kaak ɳu ɳaartu. Min ɳa pirgiiga, nu dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak, ka poodiŋkar kooltu aman : « Asu ! » ⁸ Min pa-ak, nu taltu pis biidi. Kar dalŋiyiy gay, sinji Muutu ho ba oole gay aadaaga. Nu deedig kid werin poodi ho ɳu berco izinne taat ɳu dee gee do wer ka rakki. Daarin, ɳu deenço ij seepine, daarin ij meya, daarin ij raduwnay, ho daarin gay, kumin ku yeer kat asa deenço.†

* **6:2** 'dempo' : Werin daarin, ɳu kolaat a 'deepo'. † **6:8** Wer ka gase kaawor do Ezekiyeel 14.21.

9 Kar Roj Tamgi-ak pirgiig wer ka beeyinjkar kaak ɳu ɳaartu. Min ɳa pirgiiga, do baay ta wer kaak ɳu giniy *satkin do Buɳdi, nu taltu kellam ku gee kuuk ɳu deetu asaan ɳu ooyiit kaawoy ho ɳu gaariit bal kolaw do geemir. **10** Do wer-ak, kellam-ak kooltu rada aman : « *Rabbine, kinke kaak Sellen ho kaak Taþ, kimin kiico dukume seriin do ɳuur kuuk ic kayni do duniiner ? Kimin kiico peyin kaaco ? » **11** Do wer-ak, ɳu isiico kesuun portik kar ho ɳu kaawiico a ɳuu ice subiraw sood asaan wiktinti bal ase misa. ɳuu ere nam ɳuur kuuk ɳuu dee yaa nece karaat.

12 Kar Roj Tamgi-ak pirgiig wer ka bijigiyinjkar kaak ɳu ɳaartu. Min ɳa pirgiiga, kid azirtu linjic ho pat sa mattu pondiko ar batik ta morkindi. Kar koy gay newsitu dindik buŋ ar baar. **13** Kar kaalin sa sollitu min kuwa ar roj ku etor kuuk bal nee misa solliyo ya us abira rada. **14** Samaan sa, maliy dal-dal-dal ar maliye ka argar. Dambinay okinco deet min do werinco in kid kaak datik amiydi öki. **15** Kar gee okinco kuuk goy do adiy ka kidar cigil do biddindi ho ka dambiniidi. Sultinnay, agindaw ku darrer, agindaw ku askirnar, gay gamnar, gee kuuk bombo, gee kuuk maala in ferrina, okinco gad cigile. **16** Do werco-ak, ɳu kolaag kat dambinay ho in kotat aman : « Sollonni do kayni ho gootonni. Paa kat, Sultan kaak goy ka sees-aŋ talaaninno ho *Roj tamgi-ak sa dukumaaninno seriin in dapiŋkoy.‡ **17** Asaan wiktin nec ko taat ɳaa dukume seriin do geemir ho yiriy taar-at, waa yaa

‡ **6:16** Wer ka gase kaawor do Ooze 10.8.

gedire imile kaay? »§

7

Dubil ka Buñdi diyaaco tempo do gee ku Buñdi

¹ Min ḥaar-ak, nu taltu *dabal ku Buñdi pood. Nu pey do werin pood, do ay wer kaak us asiyo. Nu peyiig usu, a paa kat, ḥa abiriydo tak-tak, wala do kidar, wala do barrer, wala do atiydi. ² Kar nu taltu pey dubil ka Buñdi kaak pey asa min coke ka pati. Do pisinji, ḥa ob tempo ka Buñ kaak goy mento. Na koliig rada dubal ku Buñdi kuuk poodaku. Dubal-ak, Buñ berco botol taat ḥu nigin kidā ho inj barre. ³ Na diyico aman : « Yaman, dakon nigenno maanna wala do kidar, wala do barrer, wala do atiydi, illa ya ni diyco ja tempo ka Buñdi do uñninco ku gee kuuk gina riy do Buñte. »* ⁴ Waan waawduug gee kuuk ḥu diyco ko tempo-aka. Nuur gay, nec miya inj orok pood inj pood alip gemo (144 000). Tambaaco gay asa min caar okinji ka Israyeel.

⁵ Min caar ka Zuuda, orok inj seer alip.

Min caar ka Ruben, orok inj seer alip.

Min caar ka Gaad, orok inj seer alip.

⁶ Min caar ka Azeer, orok inj seer alip.

Min caar ka Neptali, orok inj seer alip.

Min caar ka Manaase, orok inj seer alip.

⁷ Min caar ka Simeyon, orok inj seer alip.

Min caar ka Lebi, orok inj seer alip.

Min caar ka Isakaar, orok inj seer alip.

⁸ Min caar ka Zabiloon, orok inj seer alip.

§ **6:17** Wer ka gase kaawor do Zowel 2.11. * **7:3** Wer ka gase kaawor do Ezekkiyeel 9.4-6.

Min caar ka Yuusup, orok in seer alip.
Kar min caar ka Benjamin, orok in seer alip.

Gee dakina asa min ay wero

⁹ Min ḥaar-ak, nu taltu pey gee dakin aale, nam waan gedarro osinco. Gee-ak gay, asa min ay darre, ay caaro, ay tamba, ho ay kaawo. Okiñco, ḥu is kesuun portik kar ho ḥu ob cargo† do pisiñco. ḥu pey do unji ka sees ka Sultan ho do unji ka *Roñ Tamgi. ¹⁰ Nu kaawiy rada aman : « Jile asa min do Buñte kaak goy ka sees ka Sultan ho in *Roñ Tamgi ! » ¹¹ Do wer kaak Sultan, aginay, in gamin kuuk siikimaw goiyak, *dubal ku Buñdi okiñco leyig datko. ḥu dersitu do unji ka Sultan nam ḥu noodig unjinco keder, kar ḥu abdiyig aman :

¹² « Ka seener, taa kuuniye ansi.
Berontenji do Buñte oziliika,
darjine in ibine,
barkine in karaamine,
gudurre in bombiñkaw,
elgin in elgina. *Aamin. »

¹³ Min ḥaar-ak, rakki min aginay-ak, indintu aman : « Gee kuuk kesuunco portik kar-anj, ki ibingig ḥuur kuñ waa ? Kar ḥu asa min momo ? » ¹⁴ Nun gay telkiiji aman : « Gem kol tacco, kinj kat iban. » Kar ḥa telkiidu aman : « ḅuur-anj gee kuuk aawit diigin taat yaarko ho ḥu obit botol ta Buñdi bombo. Kesuunco, ḥu coopiit do baar ku Roñ Tamgi, kat ki taliy ḥu newsitu portik kar-anju. ¹⁵ Do bi ḥaar-ak ko, ḥu peygiy do unji ka Buñ kaak goy kuwa ka seesji. Yiriyo aando, ḥu

† 7:9 ‘ḥu ob cargo do pisiñco’ : Gee ḥuur-ak, ya aditco portiko, ḥu soka cargo ho ḥu caktiyiyo.

abdiya ḥaar di do geriy. Kar ḥaar kaak goy do seesji-ak gay yaa tale kaaco. ¹⁶ Mey sa diyaagdo ho ibin sa diyaagdo. Pato inj cirti sa, yaaco gine ool di ho ton̄gaw sa eraagdo tak-tak. ¹⁷ Asaan Roŋ Tamgi kaak goy moota inj sees ka Sultan-ak, yaaco rabile gay gooyinco. Na iyinco do wer kaak gin odin ku amiydi kūuk bera goye ho Buŋ gay yaaco sudin zulinco. »

8

Roŋ Tamgi pirgit maktumne ta ba aaro

¹ Kar *Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka peesirinkar ka maktumner. Min ḥa pirgiiga, wer astu bugam dil ka samaaner nam serip ta pati*. ² Do wer-ak, nu taltu *dubal ku Buŋdi peesira pey do unji. Nu berco perinna oki peesira.

³ Kar gin dubil ka Buŋdi kaak pey astu ho ḥa peytu moota do wer kaak ḥu giniy *satkin do Buŋdi. *Wer ka satkiner-ak, ḥu siyiig inj daabne. Do pisinji, dubil-ak ob bajan̄ ka daabner. Nu berji *dokkanne dakina a ḥaa onne. Paa kat, mooyiy ho inj salaan ta gee ku Buŋdi yaaji coone min wer ka satkiner kaak goy do unji ka Buŋ kaak goy kuwa ka seesji. ⁴ Paa kat, mooy ku dokkanner inj salaane ta geenji okinco yaaji coone min do pise ka dubil-aka. ⁵ Min pa-ak, dubil-ak iciig bajan̄ga-aka, kar ḥa leeyiji ubal min wer ka satkiner ho ḥa dawiig keder. Min ḥa dawiig di, bun̄ irintu cippit ho ḥa awintu dindirim. Nu dortu hawin̄ cayyi ho kiſ sa azirtu liŋic.

* **8:1** ‘nam serip ta pati’ : Inj nassarinco, ḥu kaawa a ‘demi-heure’ wala a ‘30 minutes’.

Paane ka perinnar kuuk bijigiy

6 Kar ḋubal ku Buŋdi ku peesira kuuk gin perinna do pisiŋco-ak siy ziŋkico a ɳuu paane.

7 Dubil kaak awalle paantu. Min ɳa paantu di, kirdo ho ako amse iŋ baar ɳoktu. Ek di ak teestu ere gamin dakina. Kiða, wernay subba, weriy ka rakki ere. Atay, werinco subba, werco ka rakki oki ere. Ho gamin ku balaŋ okiŋco er tak-tak.

8 *Dubil ka Buŋdi ka seerinqkar paantu. Min ɳa paantu, ɳu ictu maan tatik ar damba taat ob ako ho ɳu acciig do barrer. Ek di barre, wernay subba, weriy ka rakki raſiltu baar. **9** Ho min gamin okiŋco kuuk goy do barrer-ak, werinco subba, werco ka rakki gamnay mattu. Ho min markabna okiŋco, werinco subba, werco ka rakki oki nigtu.

10 Dubil ka Buŋdi ka subbiŋkar paantu. Min ɳa paantu, kaal tatko ob ako galtu min kuwa ka samaaner. Min balal okiŋco iŋ odin ku amiydi okiŋco, werinco subba, werco ka rakki, kaal-ak galco. **11** (Kaal kaak gal min kuwa-ak, ɳu kolaag Abisint, pa-ak a « yuutu ».) Amay deedtu werin subba, werco ka rakki newsitu yuutu nam gee dakina kuuk see amay-ak mattu.

12 Dubil ka Buŋdi ka poodiŋkar paantu. Min ɳa paantu, pato, werinti subba, werti ka rakki gintu gondiko. Ho koye iŋ kaalin sa, werinco subba, werco ka rakki gintu gondiko. Min ɳaar-ak, ɳu irando ko samaane. Yiriyo ho aando, werinco subba, werco ka rakki goy gondik di.

13 Min ɳaar-ak, nu taltu pey sersir kaak zewaw kuwa. Nu dortu ɳa kooliy rada aman : « Taabine, taabine ! Taabin do gee ku duniiner. Dak ḋubal ku

Buñdi subba, ya ɳu paan ja, kar kat taabın yaa aseŋ kate ! »

9

¹ Dubil ka Buñdi ka beeyin̄kar paantu. Min ɳa paantu, nu taltu kaal kaak gal min kuwa ka samaaner. Nu berji kerle kaak ɳaa piliŋ bee kaak sugulgul, wer kaak seetinnay goyiyo. ² Kaal-ak pilig bee-aka. Min ɳa piliiga, mooy astu amal min atta ar mooy ku baalel. Mooy-ak nam gootit pato. Ek di wer astu gondik dulum. ³ Min do mooy-ak astu amal bagi. Bag-ak terīntu do adiy ka kidar okin̄ji. Nu berco gudurre ar ta erindilel. ⁴ Nu kaawco a ɳu teenno maan kaak balaŋ, wala gaño, wala atay, illa ɳu atke gee kuuk Buñ balco diye tempo do ujn̄inco di. ⁵ Kar gay, ɳu todco a ɳuu deenno gemo, illa ɳu kaawco a ɳuu taabiyin̄ gee nam koyin beey. Taabincos-at gay, ar rade ka erindilel. ⁶ Do wiktin taar-at, gee aliiit muut sa, ɳu gasgitdo. Nu rakaat muutu ho taar gay gada serek minnisco.

⁷ Bagi-ak ar pisay kuuk 6aa garta. Do kayco ɳu gin gamin ar kadumuulna ku daabner ho wi-jeenco gay ar ta geemir. ⁸ Duruwco bolok ar ta daatir ho saaŋco gay ar ku boorir. ⁹ Kar do gongumincos, ɳu is saapinna ku hadinner. Kar gezgirco gay, ala ridi-di-di ar pisay kuuk daaŋa puusna ho ɳu rees 6aa garta. ¹⁰ Bagi-ak aayiyco gin kope ar ta erindilel. In̄ aayiyco-ak gay, ɳuu taabiyin̄ gee koyin beey. ¹¹ Meen̄co gay, dubil rakki kaak goy tatkaw ka ɳuur kuuk goy do bee kaak sugulgul-aka. Dubil-ak, ɳu kolaag « Abadoon » in̄ kaaw ta *Yuudinnar, ho in̄ kaaw ta Grek gay «

Apoliyoon ». Siŋ-ak diya aman : « Ka nige wernar.
»

¹² Taabin taat awalle bire. Min taar-an diigin
seer asa pey aarti.

¹³ Min ḥaar-ak, ḫubil ka Bunđi ka bijigiyinčkar
paantu. Min ḥa paantu, nu dortu gaay amila min
do geepay kuuk pood kuuk goy *wer ka satkiner
do unji ka Bunđi. ¹⁴ Gaay-at kaawtu do ḫubil ka
Bunđi ka bijigiyinčkar aman : « Pikgu dubal ku
Bunđi kuuk pood kuuk ḥu duuntu do barre kaak
ḥu koliy Epraat. » ¹⁵ Hiyya, ḥu pikiigu. Dubal
kuuk pood-ak, min daayum ḥu era ya elgo-at, koy-
at, yiriy-at ho pat-at yaa ase. Nu era a ḥu baa dee
gee ku duniiner : gee-ak werinco subba, ḥu gas
izinne a ḥuu deen wer ka rakki. ¹⁶ Kar nu taltu
dalŋay askirna astu. Nu kaawiidu a ḥu miy seer
maliyuun (200 000 000). ¹⁷ Dalŋay-ak, nu tal ḥu
is saapinnay ku gartar. Saapinnay-ak dindik ar
ako, balan̄ cedit ar samaane ho mirgiti. Kar kay
ku pisiyco gay ar ku boornar ho min do biŋkico
amila ako iŋ mooy iŋ maan ar ak ta baruukiner.
¹⁸ Gamin kuuk amila min do biŋkinco-ak dee gee
dakina : gee okinčo werinco subba, wer ka rakki
ḥu deeyigu. ¹⁹ Pisay-ak, gudurrico amila min do
biŋkico ho min do aayiyco oki. Aayiyco gay ar ku
aalnal. Nu gin kay ho ḥu umiy gee.

²⁰ Iŋ taabin taat asco-at oki, gee daarin̄ goy di
kuuk bal mate. Iŋ taar-an oki, ḥu bal jipte goyinčo
kaak samaanno. Nu bal pikin botol ta aariiddi.
Nu abdiya misa margin kuuk maaniico di siytu iŋ
daabne, poddine, hadinne kaak mirgiti, dambay,
wal iŋ atay. Margin-ak tallo, dorro ho jaawdo. Kar
gay, ḥu bal rase botilco. ²¹ Gee-ak rasdo goyinčo :

dee ka geemir, olguwco, ɓaayinco kaak munjam,
wala kokunuwco.

10

Dubil ka Buñdi iñ maktumne ta kapaki

¹ Min ɳaar-ak, nu taltu *dubil ka Buñdi kaak pey paaya min ka samaaner. Na gin gudurre ho ɳa goy do datik ucer. Kar arumban^{*} gay leyig kaay. Wijeeney irna wic-wic ar pato ho asinji gay ar lesas ku aki. ² Na ob maktumne kapak taat ɳu pilit ko do pisinji. Asinji ka meeda, ɳa diyig do barrer ho kaak ɳugila gay kara. ³ Kar ɳa astu kool rada ar boori. Min ɳa kooltu pa-ak, nu dortu awñe ka buñdi dindirim-dindirim dees peesira. ⁴ Min nu doriig bun awiñtu-ak, zer nu baa siiriñ maan kaak ɳu kaawtu. Min pa-ak, nu dortu gaay ta pey min ka samaaner. Gaay-at kaawiidu aman : « Dak siirinjido maan kaak awñe ka buñdi kaawtu ho dak imiliñjido kara oki. »

⁵ Min ɳaar-ak dubil ka Buñdi kaak nu taltu paayig asinji do barrer ho kara-ak jaaliig pisinji kaak meeda kuwa. ⁶ Do wer-ak, ɳa togiltu iñ siñ ku Buñ kaak goy elgin iñ elgina, ɳaar kaak kilgiyig samaane, iñ kida, amay, ho iñ gamin okinco kuuk goya. Na astu togal aman : « Maanna-aŋ yaa kuuniye diŋ di. » ⁷ Kar ɳa kaawtu pey aman : « Min awalle, Buñ kaawco do nabiinnay kuuk ginaaji riyo a ɳa gin maan kaak cigile ɳa asiy gine. Wiktin taat ya dubil ka Buñdi ka peesiriñkar paan ja kat maanna-ak yaa kuuniye. »

* **10:1** ‘arumban^{*}’ : Werin daarin, ɳu kolaag a ‘sadik kaalo’.

8 Gaay taat nu dortu min kuwa-at kaawdu pey aman : « Baa icit maktumne taat ɳu pilit ko min do pisinji ka dubil ka Buɳdi kaak asinji do barrer ho kara-aka. »

9 Min nu ɓaawtu, nu kaawiji do dubile-ak aman : « Berorduut maktumne ta kapak-anta. » Kar ɳaar gay telkiidu aman : « Icta kar eeymta. Taan ɳaawe ar yiime do biŋ. Kar ya ki sidit gay, taan radin adin. »

10 Hiyya, dubil-ak beriidoont maktumne-ata, nu eeymiita. Do bir, nu aawiit ta ar yiime. Kar min nu sidit gay, ta radaag adir.

11 Kar ɳu kaawiidu pey aman : « Ki ɓaa pey gaarin maan kaak Buɳ kaawtu a ɳaa gine do gee dakina min ay tamba, ay darre, ay kaawo ho ay sultan. »

11

Saadinna kuuk seera

1 Do wer-ak, ɳu beriido et ka geemindi ho ɳu kaawiidu aman : « Uc ɓaa geemig *ger ka Buɳdi ho inj *wer ka satkiner. Kar osig gee kuuk salkiya atta-aku. **2** Kar hoosin* ta ger ka Buɳdi gay, dak geemintido. Rasig wer-ak paa di, asaan Buɳ berig do ɳuur kuuk abdiygigdo. Gee ɳuur-ak yaa jaawe do geeger ka Buɳdi koyin orok pood inj seera. **3** Nu ɳaamiig saadinnar kuuk seera. Nu is kesuun ta morkindi kar ɳuu gaarin kaawor do geemir mena alip in miy seer in orok bijigiy (1260). »

4 Saadinna kuuk seer-ak, ɳuur atay seer kuuk ɳu koliy olibiye in lampin seer kuuk goy do unji ka *Rabbin Buɳ kaak goy do kaay ka kidar. **5** Ya waan

* **11:2** 'hoosine' : Werin daarin, ɳu kolaat a 'boor tanjkiyar'.

kat rakaaco nige-ak, ak kon di amila min do biŋkico ho diyig adinco. Ka seener, ya gem kat rakaaco nige-ak di, ḥa matiyo. ⁶ Wiktin taat ḥu teesit riyco yoo do gasinti, ḥu gin gudurre taat ḥuu peyiŋ amay kuuk nokaw. ḥu gin pey gudurre taat ḥuu newsiŋ amay ȳaar, ho ḥuu taabiyiŋ gee ku duniiner in ay taabine ay wiktin taat ḥu rakiy di.

⁷ Kar gay, min ḥu gaastu gaare kaaw do bi ka Buŋdi, kum ka yeer rakki yaa amile min do bee kaak sugulgul-aka a ḥaa taasiňiŋco. ḥaaco begire ho ḥaa deen̄co. ⁸ Kar momtinco gay, ḥu rasiig do geeger ka tatik do wer kaak gee ḥumgiyo. Geeger-ak, ḥu diyiji siŋ a Sodom wala Meser ho do geeger-ak di oki, ḥu doodig Rabinco kuwa ka etor. ⁹ Gee dakina astu talin̄ momtin-aku nam mena subba in serpe ho ḥu todco a ḥuu tiisincodo. Gee ḥuurrak asa min ay tamba, ay caaro, ay kaawo, ho ay darre. ¹⁰ Gee ku adiy ka kidar alco gala asaan ḥu deeyig gee kuuk seer-aku. Nabiinna kuuk seer-aŋ taabiyig gee ku duniiner dakina. Do wer-ak, ḥu iidiytu ho ḥu deedtu gamin benannico.

¹¹ Min mena kuuk subba in serpe-ak birtu, Buŋ biyiriico us do etiniyco, ek di ḥu nooytu ho ḥu uctu kay asin̄co. Min ḥu taliig gee-ak kolaw obiigu tak-tak. ¹² Saadinna-ak dortu gaay rada min kuwa ka samaaner kaawaaco aman : « Coonoŋ kuwa anne ! » Ek di min do uŋco ka adinco, ḥu coontu ka samaaner datik ucar. ¹³ Wiktin taar-at di, kid astu azar liŋic. Geeger-ak, wernay orok, wer ka rakki eez dizic ho gee alip peesira mattu. Kar kuuk pak gay, kolaw obiigu ho ḥu diytu aman : « Kiŋ ko Buŋ kaak goy kuwa ka samaaner, ki gaarit gudurren ! »

14 Taabın ta seeriñkar taar bir ko ho ta subbiñkar gay asaako-ata.

Paane ka dubil ka Buñdi ka peesiriñkar

15 Min ḥaar-ak, *dubil ka Bunđi ka peesiriñkar paantu perney. Min ḥa paantu, nu dortu gaayay kaawa rađa min ka samaaner aman : « Dij duniin okintit goy do pisinji ka Rabbin Bunđe inj *Masi kaak ḥa dođtu.

Naar kaak hokumiya elgin in elgina. »

16 Min ḥu gaasit kaawco, aginay kuuk orok seer in pood kuuk leyig sees ka Sultan-ak ontu do unji ka Bunđi nam ḥu noodiig uñninco keder, kar ḥu abdiyiiga. **17** Nu kaawtu aman :

« *Rabbin Buñ, kiñ kaak gudurre okintiti do pisinji.

Kiñ Buñ kaak goye ho dij sa ki goya.

Ni delaajinj barkine

asaan inj gudurre tanjinj kat,
ki teet *Meennnuwiñ.

18 Gee kuuk kunjido dapiñ dak ko inj kinke,
kar dij gay, kiñ yaa dapiñen kat loco.

Wiktinti as kate

taat kii ñukume seriin do gee ku mate,
kii ooliñ aditco ku nabiinna kuuk gay riyon,
kii oole oki aditco ku geenjiñ okinco
 ho kuuk karmiyaaciñ,
 kuuk aginda wala kuuk ḥaada.

Kii idin kat gee kuuk nigā kiđa ! »

19 Min ḥa gaasiit kaawoy-ak di, *ger ka Bunđi kaak kuwa ka samaaner astu pila. *Sandumne taat gaara jamaw taat Buñ ñuuntu inj geenji bay-intu waran atta do ger-aka. Do wiktin taar-at, buñ iriñtu cippit ho ḥa awiñtu dindirim. Nu dortu

hawin cayyi ho kid sa azirtu linjc, ho kirdo oki sollitu dakina.

12

Daatko ij maan ar joŋa

¹ Min ḥjaar-ak, nu taltu maan kaak patiy kaa bayintu ka samaaner. Taar geema. Pat gay leyit ar kesuunti ho koy goy ba asinti. Kaalin orok ij seer gay goy do keskees kaak ta istu do kaati. ² Daatko-at gin adi. Ta raka wee, kar atti taabiyaaata nam ta koolaw.

³ Pey, maan kaak ajbay bayintu pey ka samaaner. Nu taltu maan ar joŋa* kaak tatik aale. ḅa gizig ar ako. Kayiy peesira, kadumuulinnay ar ku sultinniidi oki peesira, kar geepiyji gay orok.

⁴ ḅa daaniiig kaalin ij aayey ho ḅa oriig keder : werinco ūubba, ḅa oriig wer ka rakki. Kar joŋ-ak pey do unti ka daatik ta wiyaw-ata. ḅa yoka ya ta wee di, kar ḅa teen roŋti. ⁵ Daatko-at weetu mitko. ḅaa hokumiye darrinay okinco kuuk do duniiner, ḅaa taabiyinco ij kuŋginey ḅa hadinner. Min ta weeyig mic-ak di, ḅu iciiga, kar ḅu iyiig do unji ka Buŋdi do wer kaak ḅa goyiyo. ⁶ Min ḅhaar-ak, daatko-at gadstu do goosiner do wer kaak Buŋ siyyiit loti a taa goye ho ḅaa tale kaati. Taa goye ede menaw alip ij miy seer ij orok bijigiy (1260).

⁷ Kar ka samaaner astu bayan garta. *Dubil ka Buŋdi kaak ḅu koliy Miseel gay taasiňaw ij joŋa kaak gizig ar ak-aka. Ay waan di giň ūubilji do aaroy. ⁸ Kar Miseel ij geenji gay begirco do kuŋ joŋa. Werco kaak ḅu goiy kuwa ka samaaner

* **12:3** ‘joŋa’ : Werin daarin, ḅu kolaag a ‘maara’.

sa, ḥu todcoga. ⁹ Nu atkiig jon-ak keder ij ḫubilji okinco. Ḵaar di aal kaak min awalle galiig gee ku duniiner okinco, ḥaar ko ḥu koliy « *Seetanne », wal « Diyaabul ».

¹⁰ Kar nu astu dor gaay toŋgo min ka samaaner. Ta diytu aman : « Hiyya, wiktin taat Buŋ yaa jiliŋ gee as kate. Na gaarit gudurrey in Meennuwiy. Diŋ izinne goy do pise ka *Masi kaak na doþtu. Waan kaak sakkiyiig siŋtite-an, nu atkig min kuwa. Awalle, yiriyo aando, na sakkiyaag geente do unjii ka Bunyte. ¹¹ Kar siŋtite gedirji in baar ku *Roŋ Tamgi ho in kaaw ta Buŋdi taat nu gaartu do geemir. Nu bal ele ziŋkico nam nu ooyit muutu oki. ¹² Joŋ-ak, nu atkiig keder. Do bi naar-ak ko, kuŋ kuuk goy kuwa ka samaaner-ak, aaciyoŋ†. Kar kuŋ kuuk goy keder in barre gay, talon taabin-anta ! Seetanne goy-ak do datikko. Na dapin aale ho na iban wiktiney dak ko sood di. »

¹³ Wiktin taat joŋ-ak taltu ɲu atkiga ho ɲa goiyiko keder-ak, ɲa teestu atkin daatik ta wee-ata.
¹⁴ Kar daatko-at gay, ɲu beriitit gezgir ar ku sersiri ho taa deete do goosiner do werti kaak Buŋ yaa talekaati. Do wer ɲaar-ak, ta goytu serek min do joŋj elgin subba inj koyin bijigiy. ¹⁵ Min ɲaar-ak, joŋ-ak astu pic amay dakina ar baala a paa kat, amay yaannaalinti. ¹⁶ Kar kid gay, jorkiit daatko-ata. Na astu doos cankuur ho amay kuuk amila min do biy ka joŋ-ak coltu atta. ¹⁷ Min joŋ-ak taliig maanna-ak, ɲa dapinku. Inj dapinkoy taat inj daatko-at, ɲa yeeptu taasine inj koogin ku kooginti. Koogin-ak gay, ɲuu

[†] 12:12 ‘aaciyon’ : Werin daarin, ηu kaawa a ‘dagino’.

kuuk karmiyaag *gaanuuun ka Buñdi ho kuuk ooyit seen taat Iisa Masi gaariico.

¹⁸ Hiyya, joŋ-ak daktu pey do bi ka barrer.

13

Gamin seer kuuk badam

¹ Min ḥaar-ak, nu taltu maan biida* amila min do amiydi. Maanna-ak kayiy peesira ho geepiyji gay orok. Ay geep di gin kadumuul ka sultan ho do kay kuuk peesir-ak gay, ḥu siirco kaawin ku ware Buñdi. ² Maan biida-ak ar kerdew. Kar biy inj asinji gay ar ku boorir. Joŋ-ak berjit gudurrey, seesji, inj izinne dakina. ³ Min kay ku peesir-ak, rakki awirtu. Mut-ak ar yaa deenji deenji, kar ḥa astu coola. Min gee taliig ḥa coole, okinco, ḥu ajbiytu ho ḥu teestu aadinq maan biida-aka. ⁴ Do wer-ak, gee okinco teestu abdiyinjoŋ-aka asaan ḥa berji gudurrey do maan biida-aka. Ho ḥu abdiya pey maan biida-ak aman : « Waa ar maan biida-anja ? Waa yaa taasininji ? »

⁵ Do wer-ak, ḥu beriji botol taat ḥaa pisiriye ho ḥaa nige biy inj Buñ. ḅa gastu gudurre taat ḥaa gine paa di nam koyin orok pood inj seer. ⁶ Ek di ḥa teestu nige biy inj Buñ ho ḥa warig sinji. ḅa warig pey wer kaak Buñ goyiyo, inj ḥuur kuuk goy kuwa ka samaaner. ⁷ ḅu berji izinne taat ḥa taasinqe inj gee ku Buñdi nam ḥaaco nosire. Paa kat, ḥaa goye kaaco ka gee okinco : gee kuuk min ay caaro, ay tamba, ay kaawo ho ay darre. ⁸ Gee kuuk goy do adiy ka kidar okinco yaa abdiyinji. ḅuur okinco kuuk siŋco ginno do maktumne ta gee kuuk yaa

* **13:1** ‘maan biida’ : Werin daarin, ḥu kolaag a ‘maan biidira’.

gase goye ka gaasdo. Min kilgiye ka duniiner, ɳu bal siiriŋ siŋco do maktumne ta *Roŋ Tamgi kaak ɳu deetu.

⁹ « Ya ku gin ḋeŋgina, laaŋ ḋeŋginko samaane !
¹⁰ Ya Buŋ kat kaawe kadar ɳuu obe gem daŋaayne, ka seener ɳuu obinji. Kar ya Buŋ kaaw kadar ɳuu dee gem inj *seepine, ka seener ɳuu deenj inj seepine. Do bi ɳhaar-ak ko, gee ku Buŋdi yaa gaare subirruwco inj imaanco. »

¹¹ Min ɳhaar-ak, nu taltu pey maan biida ka pey amila min keder. Maanna-ak gin geepay seer ar ku Roŋ Tamgi. Kar ɳa kaawa ar maan kaak ar joŋ-aka. ¹² Na gin gudurre ar ta maan biida kaak amil awalle min do amiydi-aka ho ɳa goiyi do unji. Na kaawiico do gee ku duniiner aman : « Illa kuu abdiye maan biida ka awalle kaak mutuy ar yaa deenji deenji ho cool-aka. » ¹³ Maan biida ka seeriŋkar gin gamin kuuk ajbay aale, nam ɳa paay ak min ka samaaner do uŋco ka geemir. ¹⁴ Inj gamin kuuk ajbay kuuk ɳa gintu do uŋji ka maan biida-aka, ɳa galiig gee ku duniiner. Na kaawiico a ɳuu waye maan ar maan biida kaak awalle, ɳhaar kaak ɳu asidtu inj seepine kar natke-aka. ¹⁵ Nu berji gudurre do maan biida ka seeriŋkar a maan kaak ɳu waytu-ak yaa teese siikime. Hiyya, ɳa teestu kaawe ho ɳaa dee ay gem kaak pooc abdiyinji. ¹⁶ Kar maan biida ka seeriŋkar-ak kaawiico do gee okiŋco a ɳuu diye tompo do pisinco ku meeda ho do uŋninco, wala gee ku aginda wala ku ɳaadə, wala gay gamnar wala pokirna, wala ɓerrina wala horrina.

¹⁷ Nuur kuuk bal gine tompo-ak, ginno botol taat ɳuu gidiye maanna ho ya ɳu imil gamin ku gidiyir

oki, ginno waan kaak yaaco gidiyiñco. Tompo ḥaar-ak, ḥa gin siñ ku maan biida kaak awalle, siñ-ak, ose kaak kuuniy inj sinji.

¹⁸ Goyon neenduway. Ya goy gem kaak neen-duwo, ḥaa ibine baaco ta siñ ku maan biida-aka. Ose kaak ḥu osgiy-ak gaara pey siñ ku gemor. Ose ḥaar-ak ko miy bijigiy inj orok bijigiy inj bijigiy (666).

14

Gee ku Buñdi riya riyin ku marbinto

¹ Min nu jaaliig pey kaar, nu tala *Roñ Tamgi kuwa ka damba taat ḥu koliy *Siyon. Ḧuur kuuk goy inj ḥaar gay, gee miya inj orok pood inj pood alip (144.000). Okiñco, ḥu diyco tompo do unjinco kaak gin sinji inj siñ ku Tacco. ² Kar nu dortu pey gaaay min kuwa ka samaaner. Gaay-at tongo ar amay kuuk asa gidi-gidi-gidi ho ar buñ kaak awñaw. Ta dora gala ar ale ka gon̄ki. ³ Kar gee kuuk ḥu diyco tompo ka Roñ Tamgi do unjinco-ak, okiñco, ḥu riya riy ta marbinto do unji ka sees ka sultan, do aginiydi, ho do gamin kuuk pood siikimaw-aku. Riy taat ḥu riy-at, waan gedarro riyinti, illa gee kuuk gin tompo ka Ron Tamgi-ak di gedar riyinti, Ḧuur kuuk Buñ jilig min do duniiner. ⁴ Gee Ḧuur-ak, ziñkico *cawar. Yiri y rakki, ḥu bal kanje inj daadì. Nu aadig Roñ Tamgi do ay wer kaak ḥa baa yiyo. Gee Ḧuur-ak, Roñ Tamgi inj tacco Buñ jilig awalle min do adiy ka kidar a ḥuu goye kunjiñ. ⁵ Nu kaawdo raadine ho kaaw sa ḥu diygicodo.

Dubal ku Buñdi subba

6 Min ɳaar-ak, nu taltu pey *dubil ka Buɳdi kaak zewa kuwa. Na gin Kabarre ta Gala taat yaa goye tak-tak. Taar-at, ɳaa gaarin do werin okinco, do ay darre, ay caaro, ay kaawo ho ay tamba. **7** Dubil ka Buɳdi-ak kaawtu rada aman : « Karmiyon Buɳ ho beronji darjine. Kar wiktin taar nece taat ɳaa dukume seriin do geemir. Abdiyon ɳaar kaak kilgiyg samaane in ƙida, barre in odin ku amiydi ! »

8 Kar nu taltu pey dubil ka Buɳdi ka seeriŋkar. Na diytu aman : « Nu idta, nu idta. Babiloon, hellin taat yaarko-an, nu idta. Gee kuuk min darrinay okinco see aaye in ɓaaye kaak munjam-aŋka. »*

9 Kar nu taltu pey dubil ka Buɳdi ka subbiŋkar. Na diytu aman : « Talon ja ay gem kaak abdiya maan biida-aka in maan kaak nu waytu ar ɳaar-aka ! Talon ay gem kaak gas tomponoy ka maan biida do unji wal do pisinji. **10** Gem ɳaar-ak yaa seen taabiin taat asa min do Buɳdi. Taabiin taar-at ar dapinco ta Buɳdi taat ɳa leeyit bal amse do *kordindir. Kar gem-ak, nu acciŋ do aki. Naa taabiye do wer ka aki in mooy ku baruuiker do uŋco ka *dubal ku Buɳdi kuuk *cawar ho do unji ka *Ron Tamgi. **11** Mooy ku taabiinco-ak goy coona di elgin in elgina. Nuur kuuk abdiy maan biida in maan kaak nu waytu, ho in nuur kuuk gas tempo oki, nu gasaado pey kayco taat ɳuu jammiye. Yiriyo aando, nu taabiya kon di. »

12 Do bi ɳaar-aŋ ko, gee ku Buɳdi kuuk karmiya kaawoy ho kuuk goy bombo do botol ta Iisa Masi yaa gaare subirruwco.

* **14:8** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 21.9.

13 Do wer-ak, nu dortu pey gaay min ka samaaner. Ta kaawiidu aman : « Siir aman : " Galal min dinka do ηuur kuuk mat do bi ka riy ta Buñdi ! " Kar Ruwwin ta Buñdi gay gaay aman : " Hii, ka seener, galal loco. Rasongu, ηuu jammie. Do jammiyinçco-an, riyco taat samaan ηu gintu-an ucaado maala. " »

Wiktin ta sedindi

14 Kar nu taltu maan ka pey. Maanna-ak gay, ta uce portiko taat gin waan ar roŋ gemor kuwa. Waanna-ak maliy kadumuul ka daabner ka sultan, kar do pisinji, ηa ob gool paad ηata-ta-ta.

15 *Dabil ka Buñdi ka pey amiltu min do *ger ka Buñdi, kar ηa kaawiji rada do ηaar kaak goy kuwa ka ucer-at aman : « Icit goolan, baa sedu. Wiktin ta sedindi nec ko ho gamin kuuk kefer oki nee ko. »†

16 Hiyya, waan kaak goy kuwa ka ucer-at iciit goolata, ηa dukumiig gamin kuuk kefer nam ηa gaasig kid okinji inj sede.

17 Kar nu taltu pey dubil ka Buñdi ka pey. Νaar oki amil min do ger ka Buñdi ho ηa gin gool do pisinji kaak paad ηata-ta-ta.

18 Kar dubil ka Buñdi ka pey kaak gin izinne do aki amil min do wer ka ηu giniy *satkin do Buñdi. Wer-ak, ηa koliig gjii kaak ob gool do pisinji-aka ho ηa diyiji aman : « Obit goolan-anta ho baa sedu maan ar roŋ ku karumder-akū. Νuur nee ko. »

19 Hiyya, dubil ka Buñdi-ak iciit goolay, kar ηa birtu sede. Min ηa gaas inj sede, ηa baawtu do wer kaak ηu miyiigu ka duktur. Dukturka-at gaara dapiñko ta Buñdi. **20** Wer kaak ηu miyiyl roŋ-ak kara min

† **14:15** Wer ka gase kaawor do Zowel 4.13.

do helliner. Wiktin taat ɳu miyiigu-ak, baar kon di amilaw ho ɳu ɳaaliy ar amay ku baali. Baal-ak, bolikuwiy yaa nece miy subba kilomeetir‡ ho ya pis aala baal ka baarir-ak, baar-ak nam isaaji layumne.

15

Dubal ku Buŋdi iyit taabin ta ba aaro

¹ Min ɳaar-ak, nu taltu pey maan tatko ho kaak ajbay ka samaaner. *Dubal ku Buŋdi peesira iyaat taabin taat peesira taat asa ba aaro. Ya ta as ja kat Buŋ adiy yaa oole.

² Kar nu taltu pey maan ar barre kaak irna ȣarlin ho min do barre-ak amila ako. Do wer-ak, nu tałtu oki gee kuuk nosirco do maan biida-ak inj maan kaak ɳu waytu-aka, ho kuuk pooc a ɳuuco diye tempo kaak gaara sinji. ɳuur gay pey do bi ka barrer. Kar do pisinco gay, Buŋ berco maan ar goŋko. ³ Nu riyiy riy ta Muusa, gay riyor ka Buŋdi, inj ta *Roŋ Tamgi aman :

« *Rabbin Buŋ gudurre okintiti do pisinji.
Riy taat ki giniy-an taar dakina ho ta ajbay.
Kiŋke ko Sultan ka darriniydi,

gamin kuuk ki giniy-aŋ
okiŋco ɳuur do botilco ho ɳuur ka seener.

⁴ Maa gemir kaak gingijido kolaw loci ?
Maa gemir kaak poocaajin bere darjine ?
Kiŋ keejin di selleŋ.

Gee okiŋco ku darriniydi asa derse do unjinj.

‡ **14:20** ‘miy subba kilomeetir’ : Awalle, ɳu geema inj maan kaak ɳu koliig ‘estaad’. Estaad alip inj miy bijigiy yaa nece ar kilomeetir miy subba.

Nuu tale waraŋ riy taat ki giniy-an taar do botilti.

»

⁵ Min ḥaar-ak, ger ka Buŋ ka kuwa astu pil pey, in *kuraarin ta Buŋdi taat ḥu koliy « tabernaakile ». ⁶ Kar nu taltu pey ḫubal ku Buŋdi kuuk peesira kuuk iyit taabın taat peesir-ata. Nu amiltu min do *Ger ka Buŋdi. Nu is kesuun samaane portik kar ho do goŋguminco gay, ḥu ḫuun karrab ka daabner. ⁷ Min gamin kuuk pood siikimawak, rakki ber *kordindi ta daabner do ay ḫubil ka Buŋdi. Kordindi-at miin in dapiŋko ta Buŋdi, ḥaar kaak goy elgin in elgina. ⁸ Do wer-ak, mooy miiniig ger ka Buŋdi. Mooy-ak gaara darjine in gudurre ta Buŋdi. Waan unjaado do ger ḥaar-aka, illa taabın taat peesira taat ḫubal ku Buŋdi iytu-an yaa gaasen ja.

16

Kordindin ku peesira

¹ Min ḥaar-ak, nu dortu gaay tonjo amila min do *ger ka Buŋdi. Gaay-at kaawiico do *ᬁubal ku Buŋdi kuuk peesir-ak aman : « Baan, weeroŋ keder *kordindin kuuk miin in dapiŋko ta Buŋdi-ata. »

² Do wer-ak, ḫubil ka Buŋdi ka awalle weeriiit tanji keder. Ek di mutay guširan̄ ho rada amiltu min do ziŋkico ku gee kuuk gin tempo ka maan biida-aka ho ku abdiya maan kaak ḥu waytu-aka.

³ Kar ḫubil ka Buŋdi ka seeriŋkar weeriiit tanji do barrer. Ek di amay-ak raſiltu ar baar ku gem kaak mate. Hiyya, gamin okiŋco kuuk goy do amiydi-ak sa mattu.

⁴ Kar ḥaar ka subbiŋkar weeriiit tanji do baalildi ho do odin ku amiydi. Ek di amay-ak raſiltu oki

baar. ⁵ Min ḥaar-ak, nu dortu ḫubil ka Buñdi kaak gin izinne do amiydi kaawtu aman : « Kiñ di Buñ ka selleñ, kiñ kaak goy min awalle ho kaak goy din̄ka, kiñ kaak ḫukumit seriin iñ botilti. ⁶ Do gee kuuk miñ baar ku geenji ho ku nabiinnar-ak, pey ki berco baar ḥu seetu-an̄ku. Hadi diñ ḥu gasit kat tanço ! » ⁷ Kar nu dortu pey gaay taat kaawa min wer kaak ḥu giniy *satkin-ak aman : « Ka seener, gem kol *Rabbin Buñ, kiñ kaak gudurre okintiti do pisin̄ji. Kiñ kaak ḫukuma seriin iñ botilti ho iñ seeñe. »

⁸ Kar ḫubil ka Buñdi ka poodiñkar pakiit tanji do pati. Ampaa ko, pat ton̄guwti gaaytu nam ta eriig gee ar ako. ⁹ Ton̄gaw-at ḥodkiig gee ḥadak-ḥadak ho ḥu teestu nige biñkico iñ Buñ kaak iycot taabinanta. Iñ taar-at sa, ḥu poocji bere darjine ho ḥu pooc jipte goyiñco oki.

¹⁰ Kar ka beeyiñkar pakiit kordindiy do wer kaak maan biida-ak goiyi ka seesji. Ek di wer ka meennuwyi* gintu gondiko. Hiyya, gee kuuk ede-ak teestu umiñ biñkico asaan taabinco gin dakina. ¹¹ Min taabinco ginco dakina ho mutiyco oki radaagu, pey ḥu niga biñkico iñ Buñ ka kuwa. Iñ taar-at di oki, ḥu jiptigigdo goyiñco.

¹² Kar ka bijigiyiñkar weeriiit kordindiy do barre kaak tatko ḥu koliy Epraat. Ek di barre-ak amiyji ictu. Paa kat, sultinnay kuuk asa min coke ka pati asiy bire melen̄ ya ḥu baa garta. ¹³ Min ḥaar-ak, nu taltu pey seetinnay subba. Nuur gay, ar kaltam. Rakki amiltu min do biy ka maan kaak ar joñ-aka. Ka rakki amiltu min do biy ka maan biida-aka.

* **16:10** ‘meennuwyi’ : Werin daarin, ḥu kaawa a ‘minay’.

Kar ka pey gay amiltu min do biy ka nabiincer kaak raada-aka. ¹⁴ Nuur ruwwinnay ku aariñnar kuuk gingiy gamin kuuk ajbay. Nu 6aawiico do sultinnay ku duniiner okinco a ɻuu ɻumiñco ɻu 6aa garta. Garta taar-at yaa kuuniye yiriy taat yaarko. Yiriy taar-at ta meenji Bunj kaak gudurre okintiti do pisinji.

¹⁵ Kar *Rabbin Iisa gay diytu aman : « Yaman, nun naa ase ar kokino ! Galal do ɻaar kaak goy mento ho do ɻaar kaak sorro kesuuney. Paa kat, wiktin taat naa ase, nu gasaagdo tukinka ho sokan sa diyaagdo. »

¹⁶ *Seetinnay-ak ɻumiig sultinnay okinco do wer kaak ɻu koliy « Harmagedon » inj kaaw ta *Yuudinnar.

¹⁷ Do wer-ak, ɏubil ka Bunji ka peesiriñkar pakiit kordindiy kuwa. Min ɻa pakiit di, nu dortu gaay tongo amila min do sees ka sultan kaak goy do ger ka Bunji aman : « Hiyya, dij ta nec kate ! » ¹⁸ Min ɻaar-ak buñ irinþu cippit ho ɻa astu awan dindirim. Nu dortu hawin cayyi ho kid sa azirtu liñic. Min Bunj kilgiyig gee yoo diñka, yiriy rakki, ɻa bal azire ampa. ¹⁹ Min ɻaar-ak, kid cirtu cankuur. Hellin taat yaarko deedtu werin subba ho hellinnan kuuk do darrinay okinco dim kamac-kamac. Bunj bal rawtin hellin taat ɻu koliy Babiloon taat yaarko-ata. Na bertit see min kordindiy taat miin inj dapinþkoy ho ɻa diytit aman : « Illa ka seenti. » ²⁰ Kid okinji kaak goy datik amiydi sawiltu baata ho dambinay sa sawiltu kiliw. ²¹ Kirdo aginda sollitu do kayco ku geemir. Rakki, oominikuwti yaa nece ar serip ta suwaal ta

koor. Gee-ak niga pey biŋkico iŋ Buŋ do bi ka taabın taat rad aale-ata.

17

Azbińca ta yaarko

¹ Min ḥaar-ak, rakki min *dubal ku Buŋdi kuuk peesir-ak, astu kaaw aman : « As naaŋ gaare maman Buŋ yaa taabiyin azbińca taat yaarko-anta, taar taat goy do wer kaak amiyji dakina. ² Sultinnay kuuk do duniiner weytu iŋ taara ho gee ku duniiner aay ɓaayinti ar ɣu see aaye. »*

³ Min ḥaar-ak, Ruwwin ta Buŋdi miinintu ho dubil-ak iyiin do goosiner. Do goosiner-ak, nu tal daatik rakki taat ɣep maan biida. Maan biida-ak dindik buŋ. Kayiy peesira ho geepiyji orok. Do ziy okinji, ɣu siir siŋ ku ware Buŋdi. ⁴ Daatko-at gay is gamin kuuk kaalin aale. Ta is kesuune dindik buŋ, gamin dakina ku daabner, duurti iŋ kaato. Do pisinti, ta ob *kordindi ta daabner. Kordindi- at miin iŋ gamin kuuk samaanno kuuk ta giniy iŋ azbinnuwti. ⁵ Kar siŋti gay, ɣu siirig do uŋti aman : « Babiloon taat yaarko, yaaco ta azbinnar ho iŋ gamin kuuk jookumo ku duniiner. » Siŋ-ak gay gee ibanno baaco. ⁶ Daatko-at, nu taltu kadar ta see aaye iŋ baar ku gee ku Buŋdi. Ta see baar ku gee kuuk ɣu deeyig asaan ɣu kaaw bal kolaw do bi ka Iisa Masi.

Min nu taliit pa-ak, nu ajbiytu. ⁷ Kar *dubil ka Buŋdi-ak indintu aman : « Maa ginaaciŋ ki ajbiyyiampaaŋka ? Cokay, naaŋ imile baat ta daatko-anta ho iŋ maan biida kaak ta ɣeptu. Maan

* 17:2 Wer ka gase kaawor do Zeremi 51.7.

biida-ak kayiy peesira ho geepiyji orok. ⁸ Maan biida kaak ki taltu-aŋ, awalle ɳa goy iŋ odinay, kar diŋ gay ɳa mate. Yiriy rakki ɳa asa di amile min bee kaak sugulgul-aka ho gee kuuk siŋco ginno do maktumne taat bera goye ka gaasdo asiy ajbiye. Kar ya ɳa amile oki, ɳaa ɓaayiy di mate. Do maktumne-at, Bunj siir min kilgiye ka duniiner siŋ ku gee kuuk gas goye ka gaasdo. »

⁹ Kar ɳa diytu pey aman : « Rason gee iŋ ibiniŋco ɳuu ibiniŋ gamin-aŋku. Maan biida-ak gin kay peesira. Kay ku peesir-ak, ɳu dambinay kuuk peesira iŋ sultinnay kuuk peesira. Dambinay kuuk peesir-ak, daatko-at goyco kuwa. ¹⁰ Kar min sultinnay kuuk peesir-ak gay, beey paay ko, rakki tiya meennuwiy diŋka, ho ka rakki gay yaa ase misa. Kar ya kaak ba aar as coka oki, ɳaa taayaado. ¹¹ Kar maan biida kaak goy awalle ho diŋ mat-ak, ɳa min sultinnay ku peesira ho ɳaar di sultan ka porpodinŋkar. Gaasuway, illa iden di.

¹² « Kar geepay ku maan biida-ak, ɳu sultinnay kuuk orok kuuk bal coke misa. Nuu teen meennuwco sawa iŋ maan biida-aka, kar ɳu taayaado. ¹³ Sultinnay kuuk orok, okiŋco, kaawco rakki di. Iŋ gudurrico ho iŋ izinnico, ɳuu gaayiŋ maan biida-ak do ay maan kaak ɳa rakiy gine. ¹⁴ Sultinnay-ak yaa taasiŋiŋ *Roj Tamgi, kar ɳaar gay yaaco nosire, asaan ɳaar di *Rabbin ka rabbin-nidi ho Sultan ka sultinniidi. ɳaaco nosire iŋ ɳuur kuuk ɳa koltu ho ɳa doštū ho bal rase botiliy. »

¹⁵ Min ɳaar-ak, ɗubil ka Bunđi-ak kaawiidu pey aman : « Amay kuuk ki taltu-aŋ, wer-ak ko azbiŋca-at goytu do bico, ɳu gee kuuk min ay tamba, ay darre, ay kaawo ho ay wer kaak gee

numiy dakina. ¹⁶ Kar geepay kuuk orok-aku ij maan biida-ak gay, ba aaro, ηuu yilin azbiñca-ata. Νuu sokin̄ gaminti okin̄co nam taa dake tukinka. Kar ηuu obin̄ ηuu teent̄i. Kar gamin kuuk dak gay, ηuuco ɳaame ako. ¹⁷ Buŋ kat diyiit do gelbinco a ηuu giniŋ maanna-aŋ ar kaak ηa rakiyo. Paa kat, sultinnay-ak deet kaawco a ηuu gaayin̄ maan biida-ak do ay maanna nam gamin okin̄co kuuk Buŋ kaawtu yaa kuuniye.

¹⁸ « Ya do daatik taat ki taltu, taar ko hellin taat yaarko taat goy do kaaco ka sultinnay ku duniiner okin̄co. »

18

Buŋ idit hellin ta Babiloon

¹ Min ηaar-ak, nu taltu pey *dubil ka Buŋdi ka pey asa min ka samaaner. Gudurrey dakina ho darjiney gay ceeriig kid̄ okinji cuu. ² Na kooltu rada aman : « Nu idta, ηu idta. Babiloon hellin ta yaarko-an, ηu idta. Diŋ gay, ta gin ger ka aaridnar. Aaridna kuuk gallo okin̄co goy ede. Diid kuuk gee taggigdo ij kumin kuuk gee yilaagu sa, okin̄co goy eden di. ³ Do adiy ka kidar, gee okin̄co see min baayinti ho sultinnay sa baayit ko baaye. Kar taajirna ku duniiner sa gin gay gamnar ij gaminti kuuk samaan paka. »

⁴ Min ηaar-ak, nu dortu gaay ta pey min ka samaaner aman : « Kun̄ geendu-aŋku, amiloŋ kara min do hellin-anta, yampa, kun̄ sa yaa gine ar kaak ηu giniy-aŋka. Taabın taat asa gale kaaco-an, yaako gale loko oki. ⁵ Amiloŋ asaan zunuu-binnico ηuur gaaye nam ηu ot ka samaaner ho

Buñ rawtaagđo gamin kuuk ɳu giniy iŋ botilcodoo-anju. ⁶ Taabin taat ta taabiyiig gee, yaati yeepe do kaati. Gaare kaak ta gaariit do geemir-ak, loti gay ɳuuti gaarin paka. See kaak yuutu ta bertu do geemir-ak, loti gay beronti see kaak yuut paka. Ya ta ber rakki, kunj gay deelonti seer. ⁷ Awalle, ta gas gamin dakina kuuk samaan paka, ho diŋ gay taabın kat yaa gasinti. Awalle, sıntı ale, ho diŋ gay sıntı yaa cille maala. Ta kaawiy do atti aman : "Nun gay ar sultańca. Nun murgillo ho morkeň sa, nu aawaagđo tak-tak. " ⁸ Do bi ɳhaar-ak ko, iŋ yiriy rakki di, taabın okintit yaati ase do kaati. Taabin-at ta raduw taat diya gee, morke, meya ho ak kat yaa idinti. *Rabbin Buñ kaak yaati dukume seriin-at, ɳhaar gin gudurre ! »

⁹ Do adiy ka kidar, sultinnay okińco kuuk 6aay munjam iŋ taara ho kuuk aawiig gaminti kuuk samaan paka-ak yaa tale mooy ku helliner taat eraw. Do bi kanti ko, zulinco yaa miňe ho ɳuu morke. ¹⁰ Sultinnay-ak, min ɳu tal taabın taat ta taabiyiyo, kolaw yaaco unje ho ɳuu peye serek minninti. Do wer-ak, ɳuu koole aman : « Way duniine, way duniin-anta ! Talonj kat hellin ta Babiloon taat sıntı alaw ho gin gudurre-an kobir ako. Iŋ pat rakki di, Buñ dukumiitit seriine ! »

¹¹ Taajirna kuuk do duniiner okińco yaa miňe zulinco ho ɳuu morke do bi kanti, asaan waan sa ginnó pey tak-tak kaak yaa gidiyiň gaminco : ¹² daabniico, poddinco, kaatinco, iŋ duurco. Waan gidayđo pey tooбинco kuuk waskinco ɳevel-ɳelev, tooбинco kuuk dindik muzgiram wala dindik buñ, ho tooбинco kuuk gin lawa ɳomook. Ho ɳu gidayđo pey atiyco kuuk gasđo badam ho kuuk

kaalne, gaminco kuuk ɳu siytu inj saaq ku garyir, ɳu garpitu inj hadinne ka mirgiti, wal ɳuur kuuk ɳu siytu inj atay wala inj dambay. ¹³ Waan gidaydo pey gaminco ar itirna, tapar kuuk diya gala, maam ku *biñdi, sewe, koo, kurgal, barkay, tamgi, pisay, wal puus ka pisiydi. Nuur kuuk gidiy ferrina wala gee kuuk ɳu obtu maala gasaado pey waan ka gidiyco. ¹⁴ Hiyya, taajirna-ak kaawiitit aman : « Gaminke okinco kuuk samaan paka-aku, ɳu eriig do aki. Mallike okinji kaak ka gintu-ak baay bire ho ka gasaagdo pey tak-tak. » ¹⁵ Do wer-ak, min taajirna kuuk gas malle inj suuginco min ede-ak talit taabın taat ta taabiyiyo, kolaw yaaco unje ho ɳuu peye serek minninti. Do wer-ak, ɳuu miñe zulinco ho ɳuu morke. ¹⁶ Nuu koole aman : « Way duniine, way duniin anta ! Taloŋ hellin taat yaarko-an id dakumac. Ta duun zimilla waskinco ɳelel-ɳelel, inj toobin muzgiram wal dindik buŋ ho pey ta is daabne, kaato inj duura. ¹⁷ Inj pat rakki di, gaminti okinco idtu ! »

Gee okinco kuuk gina riy do amiydi oki yaa peye serek minninti, yoo ɳuur kuuk gina riy in markabin kuuk aginda inj aginduwco inj gee kuuk 6aa marti inj ɳuura oki. ¹⁸ Gee ɳuur-ak, min ɳu taliit hellin-at er gaase, ɳu kooltu aman : « Wayyayo, min do duniiner pey ginno hellin yaarik ar taaranta. » ¹⁹ Kar ɳu altu ko ale ho ɳu morkitu nam ɳu lee kid do kayco. Do aliŋco ɳu diya aman : « Way duniine, way duniin-anta. Taloŋ kat hellin taat yaarko-an ide. Nuur okinco kuuk gina riy in markabna gasiig mallico minninti di ho diŋ sa ta ide inj pat rakki di. »

²⁰ Kuŋ kuuk goy ka samaaner, aaciyoŋ !

Kuŋ gee ku Buŋdi, aaciyon !
 Kuŋ *paliinna iŋ nabiinna, aaciyon !
 Buŋ dukumtit seriin do gamin
 kuuk samaanno ta giniiko.

²¹ Min ɳaar-ak, dibil ka Buŋdi rakki kaak gin gudurre daktu ic dambi oom pakgig dukturka. Min ɳa iciiga, ɳa acciig durum do barrer, kar ɳa diytu aman : « Nu accin oki hellin taat yaarko ta Babiloon durum ampa. Hiyya, nu talaatdo pey tak-tak. ²² Yaman, Babiloon, min loke, waan doraado pey tak-tak palindina, goŋkinay, suraarnay, wala perinna, ho hawin ta eygir oki, waan doraatdo. Waan talaado pey gay panor, ²³ ho portikaw ta lampinar oki, waan talaatdo. Koriya wala yillika ta obindi oki waan doraado. Taa gine pa, asaan min do duniiner okintiti, taajirinke siŋco ale min ɳuur okiŋco ho ka tarig gee okiŋco ku darriniydi iŋ olguwke. »

²⁴ Do hellin ta Babiloon-at ko, baar ku nabiinnar iŋ ku gee ku Buŋdi ɳaaltu, ɳuur ko baar ku gee okiŋco kuuk nu deetu do adiy ka kidar.

19

Riy ta nosiraw ka samaaner

¹ Min ɳaar-ak, nu dortu hawin cayyi min ka samaaner ar ta gee dakina, ta kaawa aman : « *Alleluuya ! Ozilinteŋ Buŋte ! Naar kaak gin jile, darjine, iŋ gudurre do pisinji. ² Seriinay kunjin, ɳuur ka seener ho do botilco. Buŋ dukumtit seriin do azbinça taat yaarko taat nigig kiða iŋ azbinnuwti. Ho ɳaati peyin do kaati do dee kaak ta deeyig gay riyor ku Buŋdi. » ³ Kar hawin-at kaawa pey aman : « Alleluuya ! Ozilinteŋ Buŋte

! Mooy ku hellin taat yaarko-an coona di elgin inj elgina. » ⁴ Kar aginay kuuk orok seer inj pood-aku, inj gamin kuuk pood siikimaw-ak dersitu do unji ka Buñ kaak goy ka seesji ho nju diyiji aman : « *Aamin. Alleluuya ! Ozilintenj Bunje ! »

Tee ka iidin ta obe ka Roj Tamgi

⁵ Nu dortu pey gaay amila min do sees ka Sultan aman : « Ozilintenj Bunje, kuj okinjko gay riyor ku Bunji kuuk karmiyaaga, kuj gee kuuk aginda inj kuuk naada. » ⁶ Nu dortu pey hawin cayyi ar ta gee dakina, ta gidi-gidi-gidi ar balal kuuk miine ho ta dindirim-dindirim ar awne ka bunji. Ta diya aman : « *Alleluuya ! Ozilintenj Bunje ! Ozilintenj *Rabbinte kaak gudurre okintiti do pisinji. Naar kaak icit Meennuwyi do pisinji. ⁷ Aacyinte ho goyinte do galal. Berintenji *darjine. Yiriy ta obe ka *Roj Tamgi as ko ho gemsoy sa siy ko ziti. ⁸ Nu istit kesuun taat giteenti irnaw, samaane, ho *cawar. » (Giteen-ak gaara gamin kuuk samaane gee ku Bunji giniyo.)

⁹ Kar *dubil ka Bunji-ak kaawiidu aman : « Siir aman : “ Galal do njuur kuuk nju koltu do iidin ta obe ka Roj Tamgi. ” » Kar nja kaawtu pey aman : « Njuur-an kaawin kuuk taab ku meenji Bunj. »

¹⁰ Min njaar-ak, nu dersitu do unji a naa abdiyinji. Kar njaar gay kaawiidu aman : « Kaway, dak ginennno pa. Nun oki gay riyor ar kinke inj siñtañ kuuk obit bombo seen taat Iisa Masi gaartu. Illa Buñ keeji di kii abdiye ! »

Kaaw taat Iisa Masi gaartu-an, taar ko baat ta kaaw taat nabiinna kaawtu.

Dalñiy kaak pisoy portiko

11 Min ḥaar-ak, nu taltu samaane pile ho pis portiko bayintu. Dalñiyey gay sinji Selleñ ho Tañ. ḅa dukuma seriin inj botilti ho ḅa taasiñā oki pa. **12** Odinay gizig ar ako ho ḅa maliy kadumuulna dakina ku sultinniidi. Nu siirji sinj do ziy kuuk meenji di iban baaco. **13** Batkoy okiy inj baar. ḅaar ko kaak ḅu koliy « Kaaw ta Bunđi ». **14** Askirna kuuk ka samaaner aadaaga inj pisay portikinay. Okiñco, ḅu is kesuun taat giteenti samaane, portiko ho *cawar. **15** Min do biy amila *seepin kaak paad ḅata-ta-ta. Inj seepin-ak, ḅaa deen gee ku darriniydi. Naa toorinco inj kongin ka hadinner. Ar ḅu miyyi karumde ka dukitkar, ḅaa oryin gee inj dapiñko ta Bunđi, ḅaar kaak gudurre okintiti do pisinji. **16** Nu siirig sinji ku pey do batkoy ho do tumkey aman : « Sultan ka sultinniidi ho Rabbin ka rabbinniidi. »

17 Kar nu taltu pey *dubil ka Bunđi pey datik pati. ḅa koliig rada okiñco diif kuuk zewaw kuwa, ḅa diytu aman : « Asoñ kuu tee tee kaak asa min do Bunđi. **18** Taañ kum ka sultinniidi, ka agindaw ku askirnar inj ka askirinco, ka pisiydi inj ka dalñiyco. Taañ kum ka gee okiñco : kuuk ɓerrina inj kuuk horrina, kuuk aginda inj kuuk ḅaada. »

19 Kar nu taliig maan biida-ak ḅumtu inj sultinay ku duniiner inj askirinco. Nuu baay taasiñin dalñiy kaak gin askirin do aaroy. **20** Dalñiy-ak inj askirnay obiig maan biida inj nabiince kaak raada-aka. Nabiince-ak, ḅa ḅaar ko kaak gin gamin kuuk ajbay do unji ka maan biida-aka. Paa kat, ḅa jagiig gee kuuk ḅu diyco tempo ka maan biida-aka ho kuuk abdiyyi maan kaak ḅu waytu-aka. Min ḅu obiig seerco, ḅu oriig mento di do ak ta

baruukiner. ²¹ Dalñiy-ak in seepin kaak amila min do biy, na deeyig okinco askirnay ku maan biida-aka. Hiyya, diid okinco paaytu, nu teetu ko tee kumco nam nu jubaw.

20

Elgin alip ku meennaw

¹ Min naar-ak, nu taltu *dubil ka Buñdi rakki paaya min ka samaaner. Do pisinji, na ob kerle kaak nuu pilin bee kaak sugulgul in jinzirrina kukumac-kukumac. ² Na obig maan kaak ar joñ-ak bombo. Naar ko aal ka daayum kaak nu koliy « *Seetanne », wal « Diyaabul ». Min na obga, na duuniig in jinzirre a naa goye elgin alip. ³ Hiyya, na acciig do bee-aka ho na dibiriig dec in kerle ho na naariig min kuwa. Paa kat, do elgin kuuk alip-ak, na gediriydo pey naa jagini gee ku duniiner. Kar gay, ya elgin-ak bir di, nu pikin naa jaawe dak sooda.

⁴ Ba aaro, nu taltu seesin ku sultan. Gee kuuk goyaaco gay, Buñ berco izinne taat nuuk dukume seriine. Kar nu taltu pey kellam ku gee kuuk nu deetu, asaan nu obit bombo kaaw ta Buñdi in seen taat Iisa Masi gaariico. Nu bal abdiye maan biida-ak in maan kaak nu waytu ar naara ho nu bal ooye a nuuco diye tempo ka maan biida, wala do unjinco, wala do pisinco. Gee nuur-ak yaa nooye ho nuu teen meennaw in Iisa Masi nam elgin alip. ⁵ Nooye naar-ak ko, nooye ka awalle. Gee kuuk bal nooye-ak, nuur yaa yoke ya elgin kuuk alip-ak bir ja. ⁶ Galal do kuuk hadir do nooye kaak awalle-aka ! Nuur geenji ku Buñdi ko ho muut ta seerinkar ginno pey gudurre kaaco. Nuu gine gay *satkiner

ku Buñdi inj ku Iisa Masi, ho ɳuu teen meennaw sawa inj Iisa Masi do elgin alip.

Buñ nosirji do Seetanner

⁷ Ya elgin kuuk alip-ak bir di, ɳuu imiliñ See-tanne min do daŋaayner ⁸ ho ɳa baay galin pey gee min darrinay kuuk do adiy ka kidar okinji, ɳuur kuuk ɳu koliy Goog ho Magoog. Naa ɳuminco a ɳuu taasiñe. Dakinuwco yaa nece ar yir ka do baali. ⁹ Min ɳu ɳumtu, ɳu terintu pey do adiy ka kidar okinji. Nu baayiy leyin wer kaak gee ku Buñdi goyiyo, taar-at ko hellin taat Buñ elgiyo. Ya ɳu leyig di, ak yaa paaye min kuwa, taa idin okinco. ¹⁰ Naar Seetanne kaak jagiig gee-ak, ɳuu accin do ak ta baruuker. Do wer ɳaar-ak ko, ɳu oriig maan biida inj nabiince kaak raada-aka. Do wer-ak, ɳuu taabiye yiriyo aando, elgin inj elgina.

Seriin ta ba aaro

¹¹ Kar nu taltu sees tatik ka sultan. Sees-ak portiko ho waan goyji kuwa. Kida inj samaane sawil kiliw min do unji ho waan sa talgigdo pey tak-tak. ¹² Kar nu taltu pey gee kuuk mate, ku aginda inj ku ɳaada, okinco, ɳu pey do unji ka sees ka sultan. Do wer-ak, ɳu piliig makaatamna. Kar ɳu pil maktumne ta pey, taar ko maktumne taat ɳu siirtu siŋ ku gee kuuk gas goye ka gaasdo. Buñ dukumco seriin do gee kuuk mate do ay maan kaak ɳu gintu ho kaak ɳu siirtu do maktumner. ¹³ Gee kuuk amay teeyig sa, amay pakgu kara. Muut sa rasiig geenti ho ba ool sa imiliig kunti kara. Buñ dukumco seriin do ay maan kaak ɳu gintu. ¹⁴ Muutu inj ba oole gay, ɳu oriig do koriy taat berel ta aki. Taar-an ko muut ta seeriñkar. ¹⁵ Ya gem

kaak ɳu bal siirin sinji do maktumne ta goye ka gaasdo, ɳuu acciŋ do koriy-ata.

21

Samaane iŋ kida ku marbinto

¹ Kar nu taltu samaane iŋ kida kuuk marbinto. Samaane iŋ kida kuuk awalle-ak, ɳuur sawle, yoo barre oki. ² Kar nu taltu hellin ta Buŋdi, taar-at ko Zeruzaleem ta marbinto taat Buŋ paaytu min kuwa. Ta ar gemso taat siy ziti ya ta 6aa ɳaame iŋ ɖubilti. ³ Nu dortu gaay rada taat asa min sees ka Sultan aman : « Diŋka-aŋ, Buŋ siy ko weriy datik geemir ho ɳaa goye iŋ ɳuura. Nuu gine gee ku meenji ho Buŋ meenji sa, yaa goye iŋ ɳuura. ⁴ ɳaa suudiŋ zuliŋco okiŋco. Muut sa goyaado pey, wala ale, wala morke, wala taabine, asaan duniin taat awalle, taar bir ko. »

⁵ Hiyya, ɳaar kaak goy ka seesji-ak ictu kaawo aman : « Cokiyonj, diŋ gamin okiŋco nu ginaag marbinto. » Kar ɳa diytu pey aman : « Siirig kaawnar-aŋku, ɳuur ka seener ho ginno raadin atta. »

⁶ Kar ɳa diytu pey aman : « Diŋka-aŋ ta nece, nun ko Alpa ho Omega, ka teesindi ho ka gaasuwa. Ya kaak ibin diyaaga, naaji bere amay maalan di kuuk bera goye ka gaasdo. ⁷ Do gem kaak nosire, naaji bere haginey, naa gine Bunji ho ɳaar gay yaa gine roŋdu. ⁸ Kar gay, do ɳuur kuuk bal nosire, ɳuu oriŋco do koriy ta ak ta baruukiner. Gee ɳuurrak ko kuuk rasit imaanco, kuuk jookumo, kuuk imaanco oole, kuuk dee gee, kuuk baay munjam, gay olgil, gay marginar ho gay raadindi. Taar-at ko muut ta seeriŋkar. »

Zeruzaleem ta marbinto

⁹ Min *dūbal ku Buñdi kuuk peesira kuuk obiig *kordindin kuuk peesira kuuk miin ij taañin ta Buñdi-ak, rakki asiidu kaaw aman : « As ki talin daaciy ta *Roñ Tamgi taat daabinti obe. »

¹⁰ Ruwwin ta Buñdi miinintu, ho dūbil ka Buñdi-ak iyintu ka damba taat yaarko ho bolok. Kar ḥa gaariiduut hellin taat *cawar, taar Zeruzaleem taat Buñ paaytu min kuwa. ¹¹ Darjin ta Buñdi caapaata yoo hellin okintiti irñā cuu nam diya odina ar dambi kaak kaalne ḥu koliy « jaspe ». ¹² Hellin taar-at, ḥu pinig durdurriti bolok ho bigira*. Botiliyti orok ij seera ho dūbal ku Buñdi orok ij seera sa pey do botilay-aku. Do ay botol, ḥu siir siñ ku caar ka gee ku Israyeel kuuk orok ij seera. ¹³ Do coke ka pati gin botilay subba. Iñ gale ka pati gin botilay subba. Munsakne gin botilay subba ho watiine oki gin botilay subba.

¹⁴ Durdurre ka hellin taar-at gin dulaayinna orok ij seer. Do dulaayinna-ak, ḥu siir siñ ku paliinnay ku Roñ Tamgi kuuk orok ij seer-aku.

¹⁵ Dubil ka Buñdi kaak kaawdu-ak gin maan ka geemindi ka daabner do pisinji. ḥa geemiit hellin-ata ij botiliiti ho ij durdurriti. ¹⁶ Hellin-at, unti, aarti, meeda ij nūgila okiñco sawa-sawa, ho bolukuwti, daatkuwti ij tulliti oki sawa-sawa di. Dubil ka Buñdi-ak geemiig werin okiñco ho ay wer, ḥa geem orok ij seer alip (12000) estaad†. ¹⁷ Dubil ka Buñdi-ak geemiig durdurre-aka. Durdurre-ak nec kocingil miya ij orok pood ij pood (144). ¹⁸ ḥu

* **21:12** 'bigira' : Werin daarin, ḥu kaawa a 'bakar'. † **21:16** 'orok ij seer alip estaad (12000)' : Ya nece ar alip seer ij miy pood (2400) kilomeetir.

pinig iŋ dampay kuuk kaalne ɳu koliy « jaspe ». Ho hellin-at, ɳu pinit iŋ daabne kaak horre kaak irña cuu ar sawwapa. ¹⁹ Dulaayinna ku durdurre ka hellin-at, ɳu siirig iŋ ay biyaw ta dampay kuuk kaalne. Dulaayin taat awalle, ɳu siirit iŋ dampay kuuk ɳu koliy « jaspe », ta seerinqkar iŋ « sapiir », ta subbiŋkar iŋ « kalseduwaan », ta poodiŋkar iŋ « emerood », ²⁰ ta beeyiŋkar iŋ « sardoniks », ta bijigiyiŋkar iŋ « sarduwaan », ta peesiriŋkar iŋ « krizoliit », ta porpodiŋkar iŋ « beril », ta parrikiŋkar iŋ « topaaz », ta orokiŋkar iŋ « krizopraaz », ta orok iŋ rakki iŋ « hiyaasent », ho ta orok iŋ seeriŋkar gay iŋ « ametist ». ²¹ Botilay kuuk orok iŋ seer-ak, ɳuur duur kuuk orok iŋ seera. Ay botol di gin duure duure. Botol taat berel ta datik helliner, taar iŋ daabne kaak horre kaak irña cuu ar sawwapa.

²² Do hellin-at, nu bal tale *ger ka Bunđi asaan meenji Buŋ kaak gudurre okintiti do pisinji goy do wer-aka iŋ *Roŋ Tamgi. ²³ Hellin-at wala raka caape ka pati wala ka koyer, asaan darjin ta Bunđi caapaat ko. Kar gay, Roŋ Tamgi-ak ko ar lampiti. ²⁴ Gee ku darrinay okiŋco yaa jaawe do portikuwiy ho sultinnay kuuk do adiy ka kidar yaa iyin mallico do hellin-ata. ²⁵ Botilay ku hellin-at dibiraado iŋ yiriyo. Ho min aando ginno-ak gay, ɳu dibiraagdo tak-tak. ²⁶ Nuuti iyin mallico iŋ gamin okiŋco kuuk ɳu gintu do duniiner. ²⁷ Maan kaak gallo unjaado tak-tak do hellin-ata, wala gem kaak gina gamin kuuk jookumo, wala gay raadindi. Illa ɳuur kuuk sinco siir do maktumne ta goye ka gaasdo. Taar ko ta Roŋ Tamgi.

22

¹ Hiyya, *dubil ka Buñdi-ak gaariiduug barre kaak naala min do baay ta sees ka Buñdi inj ka Roñ Tamgi. Barre-ak, amiyji irñaw barlıñ ho bera goye ka gaasdo. ² Nu aadıy min botol taat berel taat datik helliner, kar barre-ak deed werin seera. Et kaak bera goye ka gaasdo goy datikco. Et-ak do elgol, ḥa wiya dees orok in seera. Ay koy di, ḥa wiyo. Kar tapirji gay coola gee ku darriniydi. ³ Suruupin sa goyaado pey tak-tak.

Sees ka Buñdi in Roñ Tamgi di yaa goye do hellinata ho gay riyor ku Buñdi gay yaa abdiyinji. ⁴ Nuu talin kat wijeeney ho ḥuu siiriñ siñ ku Buñdi do uñninco. ⁵ Do wer-ak, aando sa goyaado ho waan sa rakaado pey portikaw ta lampinar wala ta pati, asaan *Rabbin Buñ yaa caapin portikuwiy loco. Hiyya, ḥuu teen meennaw elgin inj elgina.

Iisa gaay ko yeepe

⁶ Kar *dubil ka Buñdi-ak kaawiidu aman : « Kaawin-an, ḥuur ka seener, ginno raadine. *Rabbin Buñ, ḥaar ko berco Ruwwin do nabiinna, ḥa naamiig dubiley a ḥaaco gaarin do gay riyor maan kaak yaa ase neginda. »

⁷ Iisa Masi diya aman : « Cokiyon ! Nu gaay ko yeepe. Galal do kuuk obig bombo do aditco kaawin kuuk asa min do Buñdi kuuk siir do maktumne-anta. »

⁸ Nun Yaaya ko talig gamin-anj inj odinar ho nu dorig in deñginar. Min nu doriigu ho nu taliigu, nu dersitu do unji ka dubil ka Buñdi-ak a naa abdiyinji.

⁹ Kar ḥaar gay kaawiidu aman : « Kaway, dak ginenna pa. Nun sa gay riyor ar kiñke in siñtan

kuuk nabiinna ho kuuk obig bombo kaawin kuuk
do maktumne-anta. Illa Buŋ keeji di, kii abdiye ! »

¹⁰ Kar ɳa diytu pey aman : « Imilig kara kaawin
kuuk asa min do Buŋdi kuuk siir do maktumne-
anta. Dak cigiliŋcodo, asaan wiktin taar gaay ko
nece. ¹¹ Ya gem gina gamin kuuk iŋ botilcodo,
rasig ɳaa gine iŋ unji. Ya gem gina gamin kuuk
cawarro, rasig ɳaa ginen di. Ya gem gina sellen,
rasig ɳaa gine do selliŋkuwy. Ho ya gem goy
*cawar do unji ka Buŋdi, rasig ɳaa baa iŋ taar-at di.
»

¹² Iisa diytu pey aman : « Cokiyon ! Nu gaay ko
yeepe. Naa kappiye do ay gemo dō riyoy taat ɳa
gintu. ¹³ Nun Alpa ho Omega, kaak awalle ho kaak
ba aaro, ka teesindi ho ka gaasuwa. »

¹⁴ Galal do gee kuuk acit kesuunco. ɳuuco bere
botol ɳu baay tee roŋ ku et kaak bera goye ka
gaasdo ho ɳuuco rase pey botol ɳu baay unje do
helliner. ¹⁵ Kar ɳuur kaŋ kuuk maala, iŋ gay olgil,
gee kuuk jookumo, gay dee geemir, gay marginar,
gee kuuk el raade ho gay raadiner, okiŋco, ɳu
unjaado tak-tak !

¹⁶ « Naar nun Iisa Masi kat ɳaamig ḋubilel a ɳaako
gaarin ɳamin-aŋ do kuŋ kuuk goy do *Egliznar.
Nun ko caar kaak amila min Dawuud. Na nun ko
Belbel ka datik kawtira. »

¹⁷ Ruwwin ta Buŋdi iŋ daaciy ta *Roŋ Tamgi
kolaag aman : « Asu ! » Naar kaak dorig kaawin-aŋ
oki kolaag aman : « Asu ! »

Naar kaak ibin diyaag sa, ɳaa ase. Naar kaak raka
see amay kuuk bera goye ka gaasdo sa, ɳaa ase ɳaa
see maalan di.

Gaasuw ta kaawor

¹⁸ Nun Yaaya ko kaawaako do kuŋ okiŋko kuuk dorig kaawin kuuk asa min do Buŋdi kuuk siir do maktumne-anta. Ya waan kaak gaayaati do kaaw-anta, Buŋ yaaji gaayin taabın taat ɳu siirtu do maktumner. ¹⁹ Ya gem kat imil maan min do kaaw-anta, Buŋ yaa imilin haginey min do et kaak bera goye ka gaasdo ho ɳa unjaado do hellin ta Buŋdi ar taat ɳu siirtu do maktumner.

²⁰ Iisa Masi kaak gaarit seen-an diya aman : « Ka seener, nu gaay yeepe. »

Nun Yaaya gay ooy aman : « *Aamin, *Rabbin Iisa asu. »

²¹ Rabbin Iisa yaako barkiyiŋko okiŋko.

**Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala do bi ka
Iisa Masi in danla**

New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ab97a9dd-e7e6-53b0-a477-f2859d09bc84